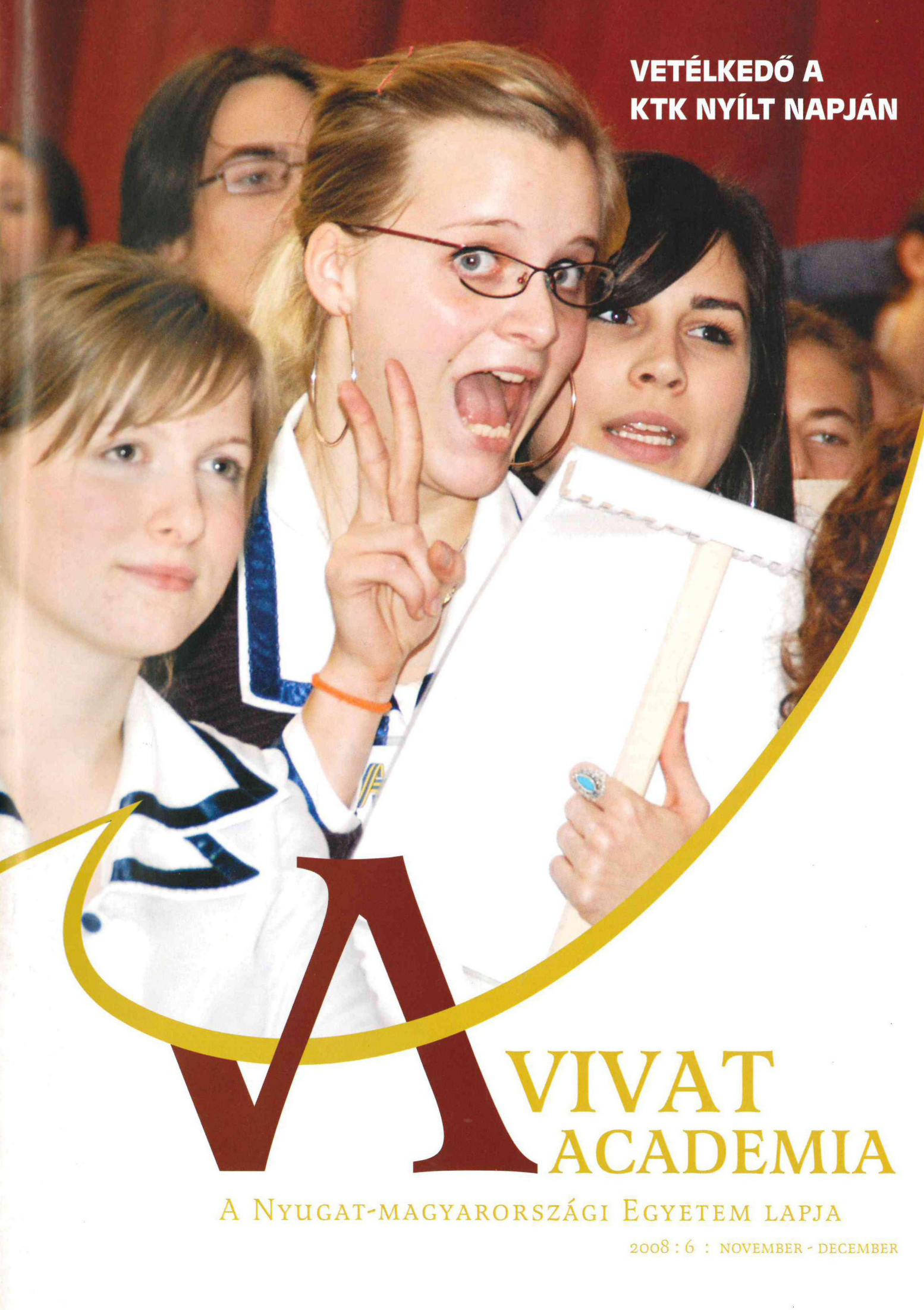

VETÉLKEDŐ A KTK NYÍLT NAPJÁN

VIVAT ACADEMIA

A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

2008 : 6 : november - december

AZ AMI SIKERSOROZATA

2008 őszén a Faipari Mérnöki Kar Alkalmazott Művészeti Intézetének hallgatói és oktatói sorra szerezték a szebbnél szebb szakmai sikereket.

SIKER No. 1.

A sikersorozatot Nagy Julianna és Domokos Attila indította, akik október 7-én, az Építészet Napján Junior Prima Díjat vehettek át. Mindketten idén végeztek építész szakon.

A Junior Prima Díjat a Prima Primissima Alapítvány hozta létre, három társalapító közreműködésével. A díj alapítóinak célja a fiatal tehetségek felfedezése és a munkájukhoz szükséges feltételek biztosítása. A Junior Prima Díjat három kategóriában adják át, a 7000 euróval járó elismerést 10-10 tehetséges, 30 év alatti tudós, sportoló, művész, valamint oktatás iránt elkötelezett személy veheti át. Az anyagi elismerés mellé a nemzet kiválóságai Kincsemnek, a világ talán legismertebb és legsikeresebb versenylovának porcelánszobrát, Schrammel Imre Kossuth-díjas keramikus művész alkotását kapták. Pályaműveiket a budapesti Gödör kiállítóteremben október folyamán láthatta az érdeklődő közönség.

SIKER No. 2.

2008 a „Reneszánsz Éve" Magyarországon. Ez alkalomból a Magyar Tervezőgrafikusok és Tipográfusok Társasága, a MATT nemzetközi pályázatot hirdetett „A betű reneszánsza" címmel. Ezen a pályázaton az AMI két oktatója is különdíjat nyert. Juhász Márton intézeti munkatárs Heltai-sorozatát és Kassai Ferenc egyetemi adjunktus Betűplakát I-III. c. munkáját ismerte el különdíjjal a szakmai zsűri. A legkiemelkedőbb alkotásokból a MATT katalógust is jelentet meg.

SIKER No. 3.

Művészhallgatóink legfrissebb pályázati sikerei:

A Kulturális Örökségvédelmi Hivatal meghívására hallgatóink is részt vehettek a Lipcsében hagyományosan megrendezett Messeakademie építészhallgatói pályázat hazai erőpróbáján. A pályázat témája „Több generáció egy fedél alatt - találkozás egy műemléképületben". Pályázó hallgatóink: Csitos Csilla és Szabó Péter III. éves építészek egy Bánfalván lévő műemléképületre készítették el tervüket, s elnyerték az országos mezőnyben a II. díjat. A pénzjutalom mellett, munkájukat kiállítják a lipcsei denkmal-on, poszter formájában.

A Weöres Sándor Színház Nonprofit Kft által a színház multifunkciós előcsarnokára kiírt ötlet- és tervpályázaton hallgatóink valamennyi munkáját értékelték, s a megvalósítási szakaszban tervjavaslataikat egyetlen tervben, összevont tervezői teamben hasznosítják. A részt vevő hallgatók: Bácsi Balázs, Reinthart Attila, Csitos Csilla, Szendrei Péter, Fabricius Csaba, Herkli Mátyás Barnabás, Kiss Balázs építészhallgatók, valamint Varga Dániel és Halász Judit formatervező hallgatók.

A Sopron és Térsége Környezetvédelmi és Hulladékgazdálkodási Kft. és a NYME Kooperációs Kutatási Központ Nonprofit Kft. által meghirdetett szelektíven gyűjtött hulladék hasznosítására kiírt kétfordulós pályázatra négy építészhallgató adott be munkát. A szakmai zsűri mind a négy pályázat ötletanyagát továbbfejlesztésre javasolta, ezzel részt vehetnek a II. fordulóban. A téma szelektíven gyűjtött hulladékból készíthető kerékpártároló ötlettervezése volt. A részt vevő hallgatók: Fabricius Csaba, Herkli Mátyás Barnabás, Medve Tamás, Perge Diana és Szalay Csaba építészhallgatók.

SIKER No. 4. - Ha egyszer valami beindul...

Hogy a sikersorozat ne érjen ezzel véget, a legnagyobb elismerést a HVG Diploma 2008. különszámának megjelenése hozta az AMI-nak. Az OFIK szakemberei által készített, sok szempont alapján összeállított egyetemi-főiskolai rangsorok 167 kar értékelésének eredményei. A 8 vizsgált művészeti felsőoktatási intézmény/kar közül az AMI az összesítésben első helyre került. Ahogy Dr. Jereb László dékán úr a kari tanács legutóbbi ülésén fogalmazott: „Le a kalappal a művészeti képzés előtt, ez az eredmény az egész kar kiemelkedő sikere!"

AMI jó, az jó!

Domonkos Attila az AMI jelöltjeként vehette át a díjat

INFORMATIKUS NYÍLT NAP 2008.

Idén második alkalommal rendeztük meg az Informatikus Nyílt Napot. A tavalyi önálló rendezvény után, most a Faipari Mérnöki Karral egy napon, 2008. november 14-én fogadtuk az érdeklődőket. Több mint 100 regisztrált látogató nézte meg a változatos bemutatókat. A gazdaságinformatikus hallgatók mellett informatikával foglalkozó középiskolások is bemutatták eredményeiket.

TARTALOM

2 Balladák homályában - interjú Lanczendorfer Zsuzsannával
3 230 éves a győri tanítóképzés
4 Falusi turizmus képzés Erdélyben
5 Hátránnyal, de nagyobb szívvel
6 Európai Nyelvek Hete
8 Flexifuel autóval Észak-Rajna Vesztfáliában
8 Felhívás tudományos konferencián való részvételre
9 Tenk Antal tanár úr 70 éves
10 Díjat nyertünk a XVII. Térinformatika az oktatásban konferencián
10 A III. évezred technológiái
11 Voltunk, láttuk, visszamennénk - hallgatói tudósítás Belgiumból
12 Bemutatták Tornay Judit színdarabját
13 A nők élete Erdélyben – szociálpedagógus szemmel
13 Szomorú-édes erdélyi pillanatok
14 Ötlettől a projekt bemutatóig
15 Kari Tudományos Diákköri Konferencia az Alma Materben
16 Ismét eredményesen „szimuláltak" a közgazdász hallgatók
17 Tudományos Diákköri Konferencia az Erdőmérnöki Karon
18 Áldozattá válás
18 Szociálpedagógiai tanulmányút Burgenlandban
19 Nyelvek és kultúrák dialógusa - Apáczai Füzetek 3.
20 Adventi hangverseny az egyetemen
20 Hátránnyal, de nagyobb szívvel
21 Egy rendkívüli évfolyam rendkívüli találkozója Sopronban
22 Hamvas Béla: Az éberség
23 A rómaiak és a bor
24 Hűség és bátorság a Hazáért

B2 Az AMI sikersorozata
B3 Egy erdélyi falukutató tábor élményei
B4 Élő Mű az Erzsébet-kertben

Vivat Academia
A Nyugat-magyarországi Egyetem lapja

Apáczai Csere János Kar - Győr,
Benedek Elek Pedagógiai Kar - Sopron,
Erdőmérnöki Kar - Sopron,
Faipari Mérnöki Kar - Sopron,
Geoinformatikai Kar - Székesfehérvár,
Közgazdaságtudományi Kar - Sopron,
Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar - Mosonmagyaróvár
Savaria Egyetemi Központ - Szombathely

VI. évfolyam, 6. szám
2008. november - december

Főszerkesztő: Hargitai Gábor, hargitaig@nyme.hu
Olvasószerkesztő: Tóth András, tothandras@nyme.hu
A szerkesztőbizottság:
Dr. Albert Levente, lalbert@emk.nyme.hu (EMK)
Balázsik Valéria, bv@geo.info.hu (GEO)
Dr. Bácsatyai László, bacsaty@emk.nyme.hu (EMK)
Dr. Borbély József, jborbely@ktk.nyme.hu (KTK)
Csiha Tünde Noémi (Kommunikációs Iroda)
Sütő Csaba András, scsa@atif.hu (AK)
Kleinhappel Miklós (SEK)
Nagy Mónika nagymonika@atif.hu (AK)
Dr. Lükő István iluko@fmk.nyme.hu (FMK)
Mészáros Ágnes (KTK)
Takács Judit takacs.judit@bepf.hu (BPFK)
Dr.Tenk Antal tenka@mtk.nyme.hu (MÉK)
Tóth Mariann mtoth@nyme.hu
Dr. Vincze Judit vinczej@mtk.nyme.hu (MÉK)
fotók: Petyus András

Címlapfotó: Hargitai Gábor
A szerkesztőség címe: 9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Tel.:99/518-683; 518-365
e-mail: vivatacademia@nyme.hu

Kiadja: Nyugat-magyarországi Egyetem
9400, Sopron, Bajcsy-Zsilinszky út 4.
Felelős kiadó: Prof. Dr. Faragó Sándor rektor

Design: Szarka Judit Gabriella és Szarka Zsófia Adrienn
A tördelés a NYME Kommunikációs Irodájában történik
Levilágítás: PrePress Grafikai Stúdió, Sopron
Felelős vezető: Sziklai Zsolt ügyvezető
Nyomás: Lővér-Print Nyomdaipari Kft., Sopron
Felelős vezető: Priszinger Imre ügyvezető
ISSN 1589-8091
Terjeszti a Nyugat-magyarországi Egyetem

Az online kiadás internetcíme: http://vaonline.nyme.hu/

BALLADÁK HOMÁLYÁBAN

A friss Bolyai-ösztöndíjas Dr. Lanczendorfer Zsuzsanna egyetemi docens mesélt a honismeret fontosságáról, a balladák kriminológiai tartalmáról, az oktató-hallgató viszonyról, és arról, hogy a mindenkiben ott rejlő adományt kötelességünk lenne kamatoztatni.

- Régóta fűzi önt szoros kapcsolat a tanítóképzőhöz?

-Nagyon szerencsés vagyok, hogy itt végeztem az intézményben. Ének szakkollégista voltam, szerettem ide járni, mivel nyüzsgő élet folyt már akkor is a tanítóképzőn. Éppen ezért külön megtisztelő az, hogy az alma materemben taníthatok. Mikor végeztem, hála Istennek volt álláslehetőségem, de közben felvettek az ELTE néprajz szakára is. Emlékszem, sírva mentem bejelenteni, hogy nem tudok tanítani. Nem tudtam, hogy hova szakadjon a szívem, mert gyerekeket tanítani nagyon szerettem volna. Úgy döntöttem, hogy az egyetemet végzem el, mivel többen is úgy vélték, hogy van bennem néprajzi véna, és ez persze nem zárta ki azt, hogy később esetleg taníthassak. Szerencsémre most megadta a jó sorsom, hogy tanító jelölteket néprajzra taníthatok. Apáczaisként nyertem el a Kazinczy-érmet is.

- Jelenleg milyen feladatokat lát el intézményünkben?

-Oktatás mellett korábban én voltam a TDK kari elnöke majdnem egy évtizedig. Számomra ez azért okozott örömöt, mert így a hallgatókkal több lehetőségem nyílt találkozni. Pályázatok révén több rendezvényt is szervezhettünk iskolánkban a TDK keretében. Például az "Oktatóink rejtett arca"-sorozat, amelynek keretében minden hónapban egy-egy oktató, valami számára kedves témáról tartott előadást. A Vivat Academia szerkesztőbizottságának voltam a tagja egy ideig. Most a drámapedagógia szakirányú továbbképzési szak felelőse vagyok. Idén pedig még néptáncot is oktatok rekreáció szakos hallgatóknak.

- Önt a hallgatóság nagy része „polihisztorként" tartja számon. Melyek a szívéhez legközelebb álló, legkedvesebb szakterületei?

-A polihisztorság túlzás, de sok minden érdekel, nyitott vagyok a szépre. Tulajdonképpen, úgy vélem én is, hogy ha valaki valamilyen területen talentumot kapott a jó Istentől, az másban is képes lehet kiemelkedő teljesítményre. Az igazat megvallva, mint már említettem a néprajz a szívem csücske. Rendkívül fontosnak tartom, hogy ismerjük a gyökereinket, szokásainkat, és úgy tapasztaltam, hogy a külföldi látogatóinkat is elsősorban ez érdekli. Nagyon értékes a folklórunk, a szellemi kultúránk, amelyet egyre jobban óvnunk és ápolnunk kellene. Európában kettős folyamat játszódik: egy része megerősíti a tradíciót. Ausztriában a népzeneoktatás a legkiemelkedőbb példa. A nemzeti érzületek felerősödését lehet tapasztalni napjainkban, talán azért is van ez, nehogy elvesszünk az unió tengerében. Úgy veszem észre a hallgatókról is, hogy egyre inkább értik, értékelik a magyar nyelv szépségét, hogy milyen ízes, és milyen választékos is az.

- Idén elnyerte a neves Bolyai János Kutatási Ösztöndíjat. Elárulná milyen kutatást végzett, felfedezést tett?

-Néprajzon belül kedvelt területem a ballada. Nagyon szeretem ezt a műfajt, gyönyörű a nyelvezete, a szimbolikája, és ami nagyon jelentős vonása, hogy mindegyik valamilyen erkölcsi tanulság miatt keletkezik. Régóta foglalkoztatott a gondolat, hogy az új típusú balladák mennyivel másabbak a klasszikus balladáknál. Ide tartoznak a lokális, a helyi balladák, ugyanis mindig azt tartottam fontosnak, hogy előbb a saját szülőföldünket kutassuk, és utána menjünk el távolabbra, akár a határainkon kívülre is. Hiszen oda születtünk bele, ott vagyunk otthon, és sokkal jobban megnyílnak talán az emberek is számunkra. Éppen ezért ezeket szerettem volna elsősorban feltérképezni. Ennek előzménye Dely Mári balladájának kutatása, amely egy felpéci lány tragádiáját tárja az olvasók elé. Összegyűjtöttem a balladavariánsokat, igaz történeteket, illetve a dokumentációkat, a gyilkosság történetének teljes peranyagát, a korabeli sajtó híreivel együtt. Tehát összevetettem a valós tényeket a szájhagyománnyal, a műveket az igaz történetekkel, és ebből kikristályosodott a valóság. Ezt a kutatási tervemet adtam be a Pannon Tudományos Napok előadói versenyére, ahol 120 jelentkező közül kerültem a legjobb 24 közé, majd sikerült megnyernem az előadói versenyt, melyen magát a témát, és az előadás módját is pontozták. Három évre kaptam meg az ösztöndíjat, és kimondhatatlanul örültem, hogy ilyen szinten elismerték önálló kutatásaimat.

Lanczendorfer Zsuzsanna

- A hallgatók miként és hol értesülhetnek ezek részleteiről?

Az az igazság, hogy nagyon jelentős szerepet tulajdonítok az ismeretterjesztésnek. Jó ideig TIT-tag voltam, és jártam előadásaimmal a megyét. Jelenleg is sok előadást tartok, különböző helyszíneken. Leginkább iskolákba hívnak meg, a nép-

költészet, és a gyerekjáték témakörben, de gyakran énekelek kiállítás megnyitókon is. Gyerekek közé nagyon szeretek menni, és nagy kihívásnak tartom azt, hogy, miként tudom lekötni a pici, alsós gyermekek figyelmét. Többször is tartottam előadást hátrányos helyzetű csoportokban, nyugdíjas klubokban. Legutóbb egy kecskeméti konferencián ügyészeknek ismertettem két helyi balladához fűződő XIX. századi gyilkosság dokumentumait. A hallgatók pedig például az Apáczai- napokon hallhattak legfrissebb kutatásomról.

- Mikor „köszön vissza" ránk az ön neve legközelebb?

-A legfontosabb, hogy taníthassak, tehát szeretnék minél tovább „nagy gyerekekkel" foglalkozni. Másrészt az alma materem tisztelete és az ösztöndíj is arra kötelez, hogy folyamatosan kutassak, és „ráérős napjaimat" levéltárban és a terepen töltsem. A tervem az, hogy ezt a jelenleg is folyó kutatásomat könyvben is megjelentessem, mivel úgy érzem, ez izgalmas történet lesz. Továbbá, mint említettem elég sokfelé hívnak, és igyekszem, lehetőségeim szerint, minél több helyen szolgálni. Úgy gondolom, ha kaptunk valamire lehetőséget, adományt, akkor ezt mindenképp vissza kell adni, meg kell hálálni, amennyire csak tudjuk.

Őri Zsolt
II. éves andragógia szakos hallgató

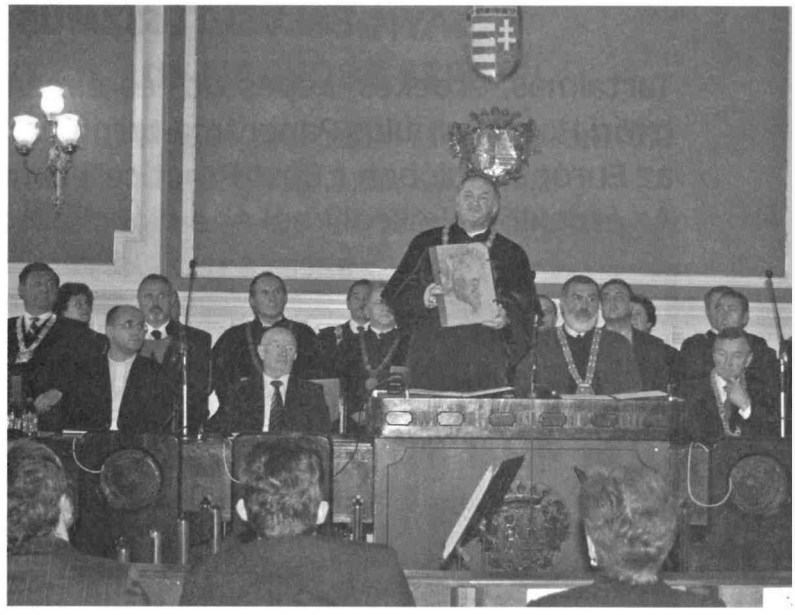

Az Apáczai Kar fennállásának 230. évfordulóját ünneplő jubileumi rendezvény megnyitója
fotó: Nemes Zsolt

230 ÉVES A GYŐRI TANÍTÓKÉPZÉS

A Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar 2008. október 20-án a győri tanítóképzés megalapításának 230. évfordulóját ünnepelte.

„Felvettük az ünneplő ruhát, azt a ruhát, amelynek első példányait 230 éve szabták, azóta többször átszabták, de a fazon, a stílus a mai napon is hasonló az eredetihez. Ezt a ruhát azoknak szabták, akik minden pillanatban felvállalják a jövőt, a tudás közvetítésével az embertársaikon segíteni akarnak. E ruhából, amelyet a tanítóknak alakítottak ki, több mint harmincezer készült."
Dr. Cseh Sándor dékán
(részlet az ünnepi beszédből)

A pedagógiai-nevelő emberközpontúság, a közös értékek és célok, az egymás identitását tiszteletben tartó és támogató magatartás megannyi jele azon bensőséges kapcsolatnak, mely meghatározta a győri tanítóképzés több mint tíz emberöltőt felölelő időszakát. 1778. óta az intézmény Győrnek, az államnak és a római katolikus egyháznak, valamint oktatóinak és hallgatóinak köszönhetően ma is fontos intézménye a magyar felsőoktatásnak.

A szilárd értékrendet és erkölcsiséget valló iskola minden időben megtalálta saját helyét és szerepét a világban. Fundamentum a győri képző, melynek tevékenységét e jeles alkalomból nemcsak a város, a megye, a kilenc társkar, hanem a régió és a határon kívüli intézmények képviselői is méltattak.

A rendezvényen jeles elődökről termeket, tereket neveztek el (Pataky Irma nagyelőadó, Dr. Karácson Imre nagyelőadó, Cziráki Lajos kiállító tér). A kar Borbély Károly festőművész, főiskolai tanár alkotásával fejezte ki köszönetét az egyetemnek azért, hogy birtokosa lehet az egyetemi lét nyújtotta lehetőségeknek.

Az ünnepség keretében bemutatták az erre az alkalomra készült könyveket, kiadványokat (Jubileumi Évkönyv, Kovátsné Németh Mária: Győri tanítóképzés 1778-2008, Dr. Gönczöl László: A győri tanítóképzők testkultúrájának és sportjának története 1778-2008, Pro litteris et artibus – Nevelés és esztétikum a felsőfokú oktatás bevezetésétől napjainkig), majd megnyitották a XII. Apáczai-napok Tudományos Konferenciát.

A 2008/2009-es tanévben a konferencia a jubileumi ünnepségsorozathoz kapcsolódott, tisztelegve a Magyar Örökségdíjas tanítóképzés előtt. „A reneszánsz értékei, az értékek reneszánsza" címet viselő három napos konferencia a reneszánsz és a Biblia évében az időtálló értékek megőrzésére helyezte a hangsúlyt. A plenáris ülésen Hunyady Györgyné dr. a Magyar Pedagógiai Társaság alelnöke és Dr. Jelenits István piarista szerzetes előadásaikban az egyetemes értékek fontosságát, valamint a múlt és jelen közti lehetséges kapcsolódási pontokat állították középpontba.

A nagy múlttal és hagyományokkal rendelkező, ünneplő intézménynek feladata, hogy vigyázzon az alkotott értékekre. Az értékeket megőrizni nemes cél, azokból jövőt építeni: kötelesség.

N. M.

FALUSI TURIZMUS KÉPZÉS ERDÉLYBEN

Tartalmas, érdekes, képes úti- és élménybeszámolóra került sor október 14-én a győri Hotel Famulus Panoráma-termében, amelyen a Falusi turizmus határok nélkül az Európai Unióban („Best Practice") című sikeres projekt bemutatására került sor. Az érdeklődő kollégákból és a diákokból álló nagyszámú közönség figyelmesen hallgatta a projekt résztvevőinek beszámolóját.

„Vendégként érkezik, barátként távozik."

A delegáció tagjai: Happ Éva, Husz Anikó, Pető Tamás, Dr. Darabos Ferenc, Ponácz György Márk, Nagy Róbert
Fotó: Szénási Annamária

2008 nyarán 3 hétig tartó határon túli képzési programot bonyolított le az Apáczai Csere János Kar Turizmus Intézetének 6 fős delegációja. Ennek előzményeként 2007-ben a még négy oktatóból álló csapat Nagyváradon, a Partiumi Keresztény Magyar Egyetemen tartott eredményes képzése alapozta meg az ez évi pályázat sikerét. Az Apáczai Közalapítvány által 2007-ben támogatott európai uniós ismereteket átadó képzés 2008-ban tartalmilag átalakult, és személyek számában is tovább bővült. A Nemzeti Fejlesztési és Gazdasági Minisztérium támogatásával a „A Jövőért" (Pro Futuro) Alapítvány szervezésében, három helyszínen valósult meg az oktatás Nagyvárad, Kolozsvár, Marosvásárhely, a falusi turizmus témakörében hasznos ismereteket adva át a résztvevőknek.

A képzés elméleti és főként gyakorlati tudással bővítette a hallgatóság ismereteit, melynek fő célja az európai és a magyar sikeres falusi turizmus projektek bemutatása volt - ezért viselte a program a „best practice" alcímet.

Nyitó előadásában Nagy Róbert, a Turizmus Intézet oktatója az Európai Unió történeti fejlődését ismertette, napjaink pozitív-negatív hatásait egyaránt értékelve. Mivel kollégánk a borok kiváló szakértője, előadása második felében az erdélyi borok és a gasztronómia kapcsolatát, valamint a borturizmus infrastrukturális kérdéseit vizsgálta. „Erdélyország" bővelkedik remek borokban és kiváló adottságú borvidékekben - Maros, Küküllő, Temes, Arad-hegyalja, Erdély-hegyalja, Érmellék...stb. vidékén -, amely szorosan kapcsolható a meglévő falusi turizmus kínálatához, több településen fő vonzerővé léphet elő (Rékás, Zsidve, Kelementelke...).

Dr. Darabos Ferenc főiskolai docens, a Turizmus Intézet vezetője előadásában segített képet alkotni a turizmus rendszerének európai működéséről, és azokról a keretfeltételekről, amelyek között a falusi turizmus a többi turisztikai ágazattal szemben is versenyképes marad. Esettanulmányok, nyugat- és dél-európai ökoturisztikai, gyógyturisztikai példák, helyzetértékelések, valamint ezek összevetése egy-egy kelet-európai, erdélyi példával segítette az eligazodást az EU turizmusában. Az előadás feladata az volt, hogy gazdasági, szervezeti szempontból közelebb hozza az érdeklődőkhöz az EU turizmusát, megmutassa a jó gyakorlat nemzetközi példáit, megalapozza, felvezesse a falusi turizmussal összefüggő további előadásokat.

Husz Anikó adjunktus a falusi turizmus kialakulásáról, annak Európában elfogadott többféle értelmezéséről beszélt. Kitért a falusi- és agroturizmus szervezeti rendszerére, különösen az EUROGITES tevékenységére, valamint a magyar és a román falusi- és agroturizmus szövetségek feladataira, jogkörére. Bemutatta a román falusi turizmus minősítési rendszerének (1-4 margaréta) követelményeit az aktuális törvények szerint, valamint konkrét gyakorlati példákkal szemléltette a falusi vendégházak kialakítására vonatkozó irányelveket (berendezés, felszereltség, programlehetőségek). Magyar sikertörténeteket is megemlített, mint Lipót, az Őrség és a Palóc út.

Happ Éva tanársegéd előadásának címe a „Marketing a falusi turizmusban" címet viselte. Az előadás az elméleti marketing ismeretek mellett gyakorlati példákkal segítette a falusi vendéglátásban vállalkozni kívánó hallgatóságot a hatékony marketingstratégia kialakításában. Marketing nélkül nem lehet sikeres a szolgáltatás értékesítése, mivel meghatározott vendégrétegek (célcsoportok) igényeihez kell igazodni. A marketing arra keresi a választ, hogy a vendégnek mire van szüksége, majd azután azt kínálja és adja el neki, amit keres. Ehhez nyújtott segítséget az előadás.

Pető Tamás az Apáczai Csere János Kar Karrier és Pályázati Iroda koordinátora, „Pályázatírás, pályázati technikák" címmel tartott előadást, amely a hallgatóságnak praktikus ismeretekkel szolgált. Az EU jelen költségvetési ciklusában elhelyezte a Román Nemzeti Vidékfejlesztési Stratégia 2007-2013 tartó stratégiai tervét. Összevetette a magyar és román fejlesztési tengelyeket, meghatározta különbségeit. Előadásában ismertette a projekttervezés, projektgenerálás módszertanát, a finanszírozás lehetőségeit, valamint a pályázatírás gyakorlati

lépéseit is bemutatta.

Ponácz György Márk Európai uniós pályázati projektmenedzser a „Pályázati elszámolások készítése, üzleti tervezés a falusi vendéglátásban" című előadása zárta a képzést. Bemutatta a Szigetközben megvalósított, nemzetközi partnerségen alapuló ún. "EDEN"-projektet, melynek célja hatékony módszertan kifejlesztése volt, mely megoldást kínál olyan helyzetekben, amikor a turizmus fejlesztése veszélyezteti, vagy veszélyeztetheti a környezetet. Az előadás további részében a turisztikai beruházási és pályázati projektek üzleti tervezési folyamatát ismerhette meg a közönség, különös tekintettel az üzleti tervek tartalmi követelményeire. Szó esett végül a pályázatfigyelési és a pályázati menedzsment munka hétköznapi mesterfogásairól is.

Az előadások témájából is látható, hogy a falusi turizmus széles spektrumát igyekeztek átfogni az előadók az egy-egy hetes képzések során. Mivel a helyszínek mindegyike a romániai magyar felsőoktatási intézményekhez kapcsolódott, megtisztelt bennünket a diákság köre is, elsősorban közgazdaságtant és turizmust hallgatók jelentkeztek. Nagyváradon a Partiumi Keresztény Magyar Egyetemről, Kolozsváron a Babes-Bolyai Egyetemről, Marosvásárhelyen pedig a Sapientia Egyetem berkeiből. A hallgatóság nagy részét a helyi magyar vállalkozók, turizmusban dolgozók, az idegenforgalomban érdekelt önkormányzatok, egyesületek képviselői adták, és sikerült megmozgatni az Erdélyi Magyar Gazdák Egyesületének tagjait is, akik közvetlenül vesznek részt az erdélyi falusi turizmus szervezésében, infrastruktúrájának megteremtésében és fejlesztésében.

A képzés ideje alatt sokszor volt lehetőség a személyes találkozókra, szakmai vitákra a helyi szakemberekkel, illetve beszélgetésekre a hallgatókkal. A fokozatosan fejlődő erdélyi turizmust mindenképpen a magyarországi turisták tömeges megjelenése mozgatja, és Erdély a mediterrán tengerpartok vonzása után a legtöbb honfitársunkat vendégül látó régióvá vált. A természeti környezet egyedülálló szépsége, s a történelmi városok jelentősége sok turisztikai attrakciót kínál. A vendégszerető erdélyi kis falvak megmaradásához, fejlődéséhez pedig komolyan járul hozzá a vidéki életformát bemutató és népszerűsítő falusi vendéglátás, amely sok tekintetben, adottságait vizsgálva előttünk jár.

A néprajzi sokszínűség, a nemzetiségek együttélése, az eltérő kultúrák találkozása mind-mind a turizmus szolgálatába állítható. A kölcsönösen támogatott és nyereséget hozó turizmus a két ország közötti jó kapcsolatok kialakítása, a határon túli magyar közösségek megmaradása, és határon átnyúló egyesítése szempontjából nagyon fontos szerepet tölt, tölthet be.

A képzési program bebizonyította, hogy az egyetemek nem csak egy adott képzésben tudnak együttműködni, hanem hosszú távra is terveznek, ennek eredményeként létrejönnek együttműködési szerződések és csereprogramok is.

Minden kedves olvasót arra bíztatunk, ha teheti, látogasson el „Erdélyországba". Érdemes és bizton állítható: „Aki ott volt, beleszeret, s ha egyszer rabul ejtette, gyakori vendég lesz errefelé..."

Husz Anikó - Nagy Róbert
NYME-AK

HÁTRÁNNYAL, DE NAGYOBB SZÍVVEL

Fogyatékossággal élők Mikulás-napi ünnepsége az Apáczai Karon

A Mikulás-napi sportverseny díjazottjai

A tornacsarnokunk ismét helyszínéül szolgált egy rendkívüli sporteseménynek. A résztvevők azonban sokkal jobban és nagyobb elszántsággal vetették bele magukat, mint ahogy a hallgatóink valaha is fogják. Dr. Király Tibor tanszékvezető szerint a rendezvény a Testnevelési Tanszék rendhagyó programjai közé tartozik, a kar és a város pedig kiemelt ügyként kezeli a fogyatékkal élőkkel való foglalkozást.

Dr. Göncöl László szakvezető, főiskolai tanár

„Nagy örömömre szolgál, hogy ilyen nemes célú rendezvény él, és fejlődik intézményünk keretein belül. Külön megtisztelő, hogy a tanszék, a HÖK, a hallgatók, és a város vezetősége is rendkívül fontosnak, és szükségesnek tartja. Az, hogy a fogyatékkal élőknek olyan körülményeket teremtünk, és úgy próbálhatják ki magukat, mint bárki más, nemcsak a résztvevőknek, hanem a szervezőknek is hatalmas élmény, és egyúttal kihívás is. Úgy látom, hogy ebben, a már nálunk egyedülálló, hagyománnyá váló programban, nagy lehetőségek rejlenek. Eddig is folyamatosan javult a színvonala, és remélem, hogy még jobban kiteljesedhet. Természetesen a munkában nagy szerepe van a hallgatóknak - gyógypedagógusok, szociálpedagógusok, tanítók -, akik C-s tantárgy keretében gyakorlatban is láthatják, hogy miként is működik a fogyatékos sport és ennek oktatása. Számos diákunk keres meg, és aktívan vesz részt ebben a folyamatban, és ez szerintem hatalmas érték. A rendezvényen a fogyatékossággal élők nemzetközi labdarúgó tornájának is helyet adnak, a versenyen szlovák csapat is indult. Ilyenkor a tornacsarnok hangulata teljesen mássá válik, és ezt csak az érezheti át igazán, aki testközelből látja, és mindennapjaiban foglalkozik fogyatékosokkal. Én több évtizede benne vagyok, és jobban átlátom a fogyatékosok helyzetét, de a sok segítség, és a hallgatók nélkül, ez a program sem tartana ott, ahol tart. Ezúton is szeretném megköszönni mindenkinek, hogy itt vannak, és támogatják - akárcsak jelenlétükkel is - a fogyatékos sportot."

Őri Zsolt andragógia szakos II. éves hallgató

EURÓPAI NYELVEK HETE

Több nyelv – több esély
„Nyitott Ajtók"-projekt

Európa politikai, társadalmi és gazdasági fejlődése több idegen nyelv - közte a kis népek nyelvének - ismeretét követeli meg a polgároktól annak érdekében, hogy egyre változó világunkban a más anyanyelvet beszélők képesek legyenek mind személyes, mind szakmai kapcsolatokat teremteni egymással. (Európa Tanács 7706/84. sz.)

A XXI. század kihívásai között az egyik legerőteljesebben jelenlévő a nyelvi, mely az oktatás, nyelvoktatás számára is komoly feladatokat fogalmaz meg. A két- vagy többnyelvűség elérését, tartós és magas szintű fenntartását pedagógiai, didaktikai és oktatáspolitikai célnak tekintve, igen szerteágazó és bonyolult a világ különböző pontjain működő konkrét gyakorlati megvalósulás tárháza.

Tanuljunk együtt, egymástól, egymásról!

Az Európa Tanács által életre hívott NYELVEK EURÓPAI NAPJA (szeptember 26.), (az Európai Unió által is támogatott) projekthez kapcsolódóan az Apáczai Kar Idegen Nyelvi és Irodalmi Tanszéke, és az Alkalmazott nyelvészet és nyelvoktatás szakmai műhely által meghirdetetett EURÓPAI NYELVEK HETE c. rendezvénysorozat a XXI. század nyelvi, idegen nyelvi kihívásaira igyekezett praktikus válaszokat megfogalmazni. A két- vagy többnyelvűség elérését, tartós és magas szintű fenntartását pedagógiai, didaktikai és oktatáspolitikai célnak tekintve, 2008. szeptember 22-26. között programjainkkal - órarendi kurzusok keretében - lehetőséget kínáltunk hallgatóinknak a fenti gondolatok gyakorlati megvalósítására. A projekthét alatt mind az oktatók, mind a hallgatók kísérletet tettek arra, hogy bepillantást engedjenek a mindennapi munkába. A nyelvi kurzusok keretében személyes aktivitásukkal mindennapi életükben és munkájukban valósították meg a „Európa nem jön el hozzátok, azt magatokban, és magatok körül, nektek kell felépítenetek" (Louis Caul-Futy) mottó filozófiáját, oly módon, hogy valamennyi - a programban szereplő - kurzus „Nyitott ajtók" jegyében szerveződött, lehetőséget adva érdeklődő hallgatóknak, oktatóknak a betekintésre.

A projekthét több célt tűzött ki maga elé:

Tanuljunk együtt, egymástól, egymásról! Aktivizáljuk hallgatóinkat általuk készített produktumok, megélt élmények bemutatására, aktív idegen nyelvhasználatra, új információk befogadására, feldolgozására, alkalmazására, az idegen nyelv autentikus szituációkban való alkalmazására. A tanszék arculatának kari szintű alakítása, a tanszéken folyó szakmai munka kari szintű bemutatása.

A programban különböző évfolyamok tanító, turizmus-vendéglátás, idegenforgalmi és vendéglátó szakmenedzser szakos hallgatói vettek részt, összesen 17 csoportban, kb. 200 hallgató közvetlen bevonásával. A projektben résztvevők közül közel 30 hallgató készített és tartott idegen nyelven power pointos prezentációt csoportjában, vagy más csoportban. A témák között nyári utazási élmények Írországtól Oroszországig, távoli országok és kultúrák, pl. Japán, Ausztrália, Kanada, Florida, Erasmus-ösztöndíjas stúdiumok, au-pair - munka és nyelvtanulás külföldön, az Európai Unió hivatalos nyelvei, és más érdekes kutatási területek szerepeltek. Csoportmunka keretében a kb. 200 hallgató aktívan vett részt a kurzuson tanult nyelven produktumok és projektek készítésében és bemutatásában. A legjellemzőbb témák: különböző európai népek étkezési kultúrájáról, mindennapi életéről, szokásairól. A mindennapi életünket átfogó inter- és multikulturális környezet kérdéskörét egy - az ERASMUS-ösztöndíjas fiatalok lakóközösségben megjelenő problémákat és azok kezelési módjait boncolgató - filmalkotás (Lakótársat keresek) közös megtekintésével, majd idegen nyelven folytatott vitájával jártuk körbe. A többnyelvű oktatás lehetőségét és egy évtizedes működését a Bécsi Európai Középiskola bemutatásával valósítottuk meg.

A projekt oktatói szinten az Alkalmazott nyelvészet és nyelvoktatás szakmai műhely ülése keretében foglalkozott a nyelvoktatás és gazdaság kapcsolatával, az Európai Unió nyelvi chartájának tartalmával, a használható nyelvtudás értelmezésével.

A legjobb hallgatói prezentációk felkérést kaptak a TDK idegen nyelvi szekciójában való bemutatkozásra, megmérettetésre.

Azon túl, hogy az egyes csoportokban a prezentációk elhangzása és a produkciók bemutatása után közvetlenül szóban is értékeltük a munkát, a projekthét zárását követően kérdőíves körkérdéssel tájékozódtunk a bevont hallgatók körében a projekthétről, mint ötletről, a hallott prezentációk tartalmáról,

az előadók nyelvi és prezentációs felkészültségéről, a jövőre vonatkozó javaslatokról.

Míg a kérdőívet a kb. 200 közvetlen résztvevő közül 73 fő (kb. 1/3-a) küldte vissza, a csoportban zajló szóbeli értékelésben a hallgatók kb. 75%-a nyilvánított véleményt. Általánosan pozitív jelzések érkeztek: fontosnak, érdekesnek tartották a projekthét ötletét, tartalmát: „ez nekünk, rólunk szólt, értünk volt". Kiemelték az oktatók és a prezentáló diákok vállalkozó kedvét, a „mutassuk meg magunkat másoknak"- gyakorlati megvalósítását. Mindkét fél számára sok tanulságot hozott a számos, idegen nyelven tartott prezentáció nyelvi megformálás, vizuális felépítés és prezentációs technikák szempontjából. Az egymástól, egymásról tanulásra kiváló és hasznos munkaforma a csoportos feladat és prezentáció. A fentiek esetében magasra értékelték a szabad témaválasztás alapján készített előadást, mely a tanult idegen nyelv praktikus használatát kívánta meg a hallgatótól valós szituációban. Sok hasznos ötlet mellett két megfontolandó javaslat fogalmazódott meg sok kérdőíven: sokkal nagyobb nyilvánosságot kell(ene) kapnia az ilyen jellegű programoknak, akár kari szinten túl is, valamint élni a „nyitott ajtók" lehetőségével, módot találni a projekt kínálta programok szélesebb körű oktatói, hallgatói látogatására, akár több csoport is rendezhetne közös programot.

Hallgatói feedback-ek

- néhány projektötletről:

„...olyan programsorozat volt, ami értünk, rólunk, nekünk szólt, és mi aktívan vehettünk részt benne."

„Összességében hasznosnak tartom, hogy olyan nyelvekről, kultúrákról is kaptunk információt, amelyeket a kari képzés keretein belül nem tanulunk."

„Remek alkalom volt kissé elmélyedni a japán kultúrában, amiről mostanában sokat hallani (Japán divatos lett)."

„A filmvetítés jó kezdeményezés, több szempontból mutatta be az ERASMUS-programot."

„Örültem, hogy a kari honlap hírt adott a programról, sőt a programokon készített fotókat is láthatjuk/láthatják.

- a prezentációk tartalmáról:

„Bővültek ismereteim az Európai Unióról és a Bécsi Európai Középiskoláról."

„Nagyon fontos jelzés számomra, mint leendő pedagógus számára, hogy tanítványaimnak a saját megélt tapasztalataimról beszéljek. Ezt láttam a CERNET-projekt és a Bécsi Iskola bemutatása során a tanárnő előadásában."

„Más kultúrák megismerése alapműveltség - a japán kultúráról sok újat tudtam meg - ... ami megdöbbentett, milyen bonyolult a nyelvük, ...ezután jobban igyekszem tanulni az angolt, mégiscsak könnyebb..."

„... a csoporttársak izgalmasan beszéltek a különböző európai nyelvekről, kultúrákról. Én jól éreztem magam."

„.. az előadások színvonalasak voltak, több helyen is a nyelvek és kultúrák érdekes vonásaira hívták fel a figyelmet."

„A nyelven kívül foglalkoztunk néhány európai ország étkezési szokásaival, jellegzetes ételeivel."

„Moszkváról és Szentpétervárról tartott prezentáció során közelebbi információkat tudtam meg ezekről a városokról és Oroszországról, sőt hallhattam orosz beszédet is."

„Számomra a leghasznosabb volt az ERASMUS-ösztöndíjról szóló – személyes tapasztalaton alapuló - prezentáció, mert én is tervezem a bekapcsolódást."

- idegen nyelvi és prezentációs teljesítményről, hatásról:

„...Az előadók nagyszerűen tudták képileg is bemutatni mondandójukat."

„Idegen országokról német nyelven hallottam bemutatást, ez számomra is megkönnyíti az új kifejezések tanulását, szókincsem bővítését."

„A csoportmunka lehetőséget adott önmagam nyelvi és prezentációs készségének fejlesztésére."

„Lehetőség volt az egyéni előadásban az összefüggő idegen nyelvi beszéd gyakorlására."

„Az idegen nyelvű prezentációk segítenek a nyelvi kifejezések rögzítésében, bővítésében."

„Az általam látott prezentáció látványos volt, ua. ismereteim bővültek, megismerkedtem az Európai Iskolával, működésével. Tudomásomra jutott, hogy működnek már ma is olyan iskolák, ahova én is szívesen adnám - ha lesz - gyermekemet."

„ A mai napig nem sikerült eljutnom Oroszországba, talán ezért is vagyok olyan lelkes, ezért is ment könnyen a felkészülés az előadásra. Útikönyvekből, az interneten szörfölgetve, újságokból, valamint szakmai kiállításokról és utazási irodákból gyűjtött prospektusokból próbáltam minél többet megtudni erről a turizmus számára is egyre inkább fontos országról, azzal a céllal, hogy az Európai Nyelvek hete programon részletesebben bemutathassam Oroszország jelenlegi és egykori fővárosát, Moszkvát és Szentpétervárt, valamint rávilágítsak arra, hogy ez a két város igyekszik „ablakot nyitni Európára", tehát európai színvonalra fejlődni az idők során. Az előadás nem saját, hanem „idegen" csoport előtt zajlott, ami miatt kicsit izgultam, de szerencsére nagyon érdeklődőek és barátságosak voltak. Örülök, hogy tudtam nekik új és érdekes dolgokat mesélni Oroszországról."

- az órák hangulatáról:

„Kicsit más volt, mint a hétköznapok, a csoportszellemet erősítette, lehetőséget adott a hallgatóknak kutatómunkára és annak bemutatására..."

„Közösen megbeszéltük a látott filmet, egyénileg német nyelvű kérdőíven foglaltuk össze tapasztalatainkat."

„...tetszett, hogy a prezentációk után elmondhattuk véleményünket, kérdezhettünk a prezentáló hallgatótól és értékeltük a teljesítményt is."

- folytatásról:

„Máskor is szervezzenek ilyen jellegű programokat. Többet tanultam így, mint a könyvekből."

„Össze lehetne kötni ismeretlen nyelvek bemutatásával, azokon pár szó megtanulásával."

„A jövőben lehetne más csoportokkal közös programot szervezni, többet tanulhatnánk egymástól."

„A jövőben jó lenne a hallgatókat bevonni a prezentációt követően egy beszélgetésbe."

„Még több prezentációt."

Görcsné Dr. Muzsai Viktória
adjunktus, a projekt vezetője

FLEXIFUEL AUTÓVAL ÉSZAK-RAJNA VESZTFÁLIÁBAN

„BioMotion – Bio-üzemanyagok mozgásban" projekt a mosonmagyaróvári Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karon

Felhívják a figyelmet a „zöld" üzemanyagok előnyeire

A NYME-MÉK Szaktanácsadó és Továbbképző Intézete egy nemzetközi konzorcium tagjaként bio-üzemanyagokat népszerűsítő projekt magyarországi megvalósításához nyert EU-támogatást. A projekt célja, hogy különböző információs anyagok készítése, bemutatók és regionális tanulmányutak szervezése által növelje a megújuló üzemanyagok felhasználását, elfogadottságát és ismertségét a lakosság körében. Az elmúlt hónapokban számos BioMotion „Táblától a tankig" c. tanulmányúton vehettek részt a kar érdeklődő oktatói, kutatói és diákjai. A szakmai tanulmányutak során a résztvevők megismerhették a bio-üzemanyagok előállításának és felhasználásának technikai feltételeit, magyarországi lehetőségeit.

Fiatal kutatók, diákok vettek részt a „BioMotion" tanulmányúton

A kar képviselői flexifuel Forddal utazhattak

A „BioMotion"-projekt legutóbbi rendezvényére 2008. szeptember 21-22. között, az Észak-Rajna Vesztfáliai Agrárkamara (Németország) szervezésében került sor. A „Bio-üzemanyagok mozgásban" c. konferenciára a kar képviselői a mosonmagyaróvári Ford márkakereskedés szponzorálásával flexifuel autóval utazhattak, ezzel is népszerűsítve a bio-üzemanyagok felhasználását.

Flexifuel Ford a projekt logójával

A konferencián a kari delegáció tagjaként Dr. Fenyvesi László, az FVM Mezőgazdasági Gépesítési Intézet igazgatója beszélt a hazai bio-üzemanyag termelési potenciálról, az előállítás jelenlegi helyzetéről. Előadásában hangsúlyozta, hogy Magyarországon komplex fejlesztési koncepciót kell követni (pl. „energy farming"), a felhasználás esetén pedig a helyi, regionális ellátásra kell koncentrálni (decentralizált energiatermelés és felhasználás).

A projekt keretében 2009 őszén kerül sor egy egész Európát átszelő „BioMotion-túrára". A Franciaországból induló, a bio-üzemanyag előállítás és felhasználás különböző szintjein álló tagországokon (projektpartner) áthaladó bio-üzemanyaggal hajtott autókonvoj útja során információs napok szervezésével igyekszünk a potenciális felhasználók figyelmét felkelteni a „zöld" üzemanyagok előnyeire.

Kalmárné Dr. Hollósi Erika
egyetemi adjunktus NYME-MÉK

FELHÍVÁS TUDOMÁNYOS KONFERENCIÁN VALÓ RÉSZVÉTELRE

ABBÓL AZ ALKALOMBÓL, HOGY TÍZ ÉVES AZ EU-KÉPZÉS MOSONMAGYARÓVÁRON

TÉMAKÖR: A MAGYARORSZÁGI MEZŐGAZDASÁG ÉS A VIDÉK JÖVŐKÉPE
AZ EURÓPAI UNIÓBAN

Időpont: 2009. április 17.

A plenáris ülést követően szekciókban vitatják meg a résztvevők a hazai agrárstratégia, a versenyképesség, a korszerű menedzsment, a termelési-tevékenységi szerkezet, a vidékfejlesztés kérdéseit.

Az előadókat és a poszterek bemutatóit arra kérjük, hogy járuljanak hozzá egy jövőkép kialakításához.

Az előadások magyar nyelvűek, de az anyagok angol és német nyelven is beadhatók.

Támpontként, gondolatébresztőként hasznosítsák a Gazdálkodásban megjelent, e témakörben született tanulmányokat!

További információ a http://intra.mtk.nyme.hu weblapon érhető el.

TENK ANTAL TANÁR ÚR 70 ÉVES

PHD-tanítványok köszöntik tudományos vezetőjüket születésnapja alkalmából

Prof. Dr. Tenk Antal

Professzor úr 1993 óta bábáskodik a doktori képzésben résztvevő „tudóspalánták" tudományos útjának egyengetésében, napjainkban is aktívan részt vállal ebben a folyamatban. Az elmúlt 15 év során tudományos témavezetőként 26 hallgató munkáját irányította, közülük 15-en kapták meg a doktori fokozatot és jelenleg 5 doktorandusz tevékenykedik a kezei alatt.

Csupán adatokkal közel sem lehet olyan kifejezően bemutatni professzor úr témavezetői munkásságának fontosságát, mint az irodalom, örökérvényű szavaival. Mivel egyikőnk sincs megáldva olyan tehetséges író vénával, mint témavezetőnk, így Berzsenyi Dániel sorait idézzük:

"A míveletlen föld csak gazt terem;
A lélek is csak úgy emelkedik
A józanság tisztább világához,
Ha a tudományok és ismeretek
Tárából gazdag zsákmányt gyűjt magának."

Ebben a „gazdag zsákmány gyűjtésben" professzor úr közvetlen hozzájárulása a tudományhoz jelentős, de legalább ilyen fontos tanítványainak munkáján keresztül megvalósult eredményessége.

Professzor úr mindig élénken érdeklődött a disszertáció újonnan elkészülő fejezetei iránt. A kutatási időszak alatt végig figyelemmel kísérte tevékenységünket és számunkra ehhez minden szakmai és emberi támogatást biztosított. A kutatásban, mint minden másban, vannak nehéz pillanatok, amikor elbizonytalanodunk, amikor nagy szükségünk van erre az érdeklődésre. Olyan őszintén és lelkesen hitt munkánk fontosságában, olyan biztató volt kutatói próbálkozásaink iránt, hogy ez a hit és biztatás talán több eredményt hozott, mint ólmos fáradtságba bukó éjszakai fejtöréseink. Biztatása mellett már az első konzultáción eszünkbe véste, hogy „TEHER ALATT NEMESEDIK A PÁLMA", s ez a doktoranduszok jelmondatává vált.

A PhD-tanítványok nevében szeretnénk köszönetet mondani professzor úrnak, amiért az általunk végzett kutatómunka eredményeként létrejött szellemi „tőke" a disszertáció hasábjaira kerülhetett. Továbbá szeretnénk köszönetet mondani azért is, mert a sokszor nagyon „kemény" és kritikus, de valójában építő jellegű javaslatait és a különböző tudományterületre levetített sziporkázó ötleteit mindig megosztotta velünk. Hálás köszönettel tartozunk azért is, amiért fáradhatatlanul javította a publikációkat, valamint a disszertáció minden újonnan elkészülő fejezetét. Az idő előrehaladtával az elhasznált piros tollak száma a végtelenhez egyre inkább konvergált.

Tudományos vezetőnk segítségével a kitűzött cél megvalósulhatott, nagyon fontos mérföldkövet érhettünk el, és nemcsak szakmai tudásban, hanem - ami még ennél is fontosabb -, hogy emberi értékekben is gyarapodhattunk.

A hetvenedik születésnapi köszöntésünk köszönet és jókívánság egyben. Kedves Professzor Úr! Mindnyájan azt kívánjuk, hogy sokáig éltesse az Isten, és szívből kívánunk jó egészséget, további tartalmas, szép életet!

„Van a világon valami, ami értékesebb,
mint az anyagi élvezetek, mint a vagyon,
értékesebb magánál az egészségnél is:
a tudomány odaadó szolgálata."
(Thiery)

Dr. Vincze Judit
intézeti mérnök
Troján Szabolcs
PhD-hallgató

Kedves Professzor Úr!

A Vivat Academia boldog születésnapot és még sok derűs, kreatív évet kíván a szerkesztőség oszlopos tagjának!

Hargitai Gábor
főszerkesztő

DÍJAT NYERTÜNK A XVII. TÉRINFORMATIKA AZ OKTATÁSBAN KONFERENCIÁN

A Budapesti Corvinus Egyetem Villányi úti épületében rendezték meg 2008. október 29-én a XVII. Térinformatika az oktatásban szimpóziumot.

Ezt a rendezvényt a HUNGIS Alapítvány védnökségével a Tájtervezési és Területfejlesztési Tanszék szervezésében rendezik meg évről évre. A konferencia keretében hirdetik ki a HUNGIS Diplomadíj pályázat eredményét is.

A rendezvényt Havass Miklós, az alapítvány elnöke nyitotta meg, majd Dr. Csemez Attila tanszékvezető köszöntötte a megjelenteket.A konferencia szomorú eseménnyel folytatódott, Szabó Béla főtitkár emlékezett meg a HUNGIS közelmúltban elhunyt elnökéről, Berencei Rezsőről.Ezt követően került sor a díjkiosztásra, mely a GEO számára igen szép eredménnyel zárult.

Tolnai Katalin földmérőmérnök „Régészeti feltárás térinformatikai támogatása" c. dolgozatával II. díjat nyert.

Vaspöri Gábor földmérőmérnök „Nagyméretarányú (1:10000) talajtérképezés térinformatikai támogatása" c. dolgozatával III. helyezett lett.

A NYME Geoinformatikai Kara, mint a legtöbb pályázatot beadó intézmény különdíjat nyert. Dr. Szepes András dékánhelyettes 50 db Mapinfo v9.5 licencet vehetett át Voloncs Györgytől, a díjat felajánló VARINEX Zrt. vezérigazgatójától.

Ezt követően a szponzor cégek képviselői tartottak előadást, majd az oktatási intézmények munkatársai mutatták be eredményeiket. Ebben a sorban hangzott el Csutorás Balázs és Dr. Pődör Andrea Térinformatikai szerver használata az oktatásban c. előadása.

A konferencia zárásaként a nyertes és különdíjas diplomatervek szerzői mutatták be alkotásaikat. A nyerteseknek ezúton is gratulálunk.

Dr. Szepes András

Tolnai Katalin II. díjat nyert

A III. ÉVEZRED TECHNOLÓGIÁI

A Nagyváradi Egyetem Építészeti és Kivitelezési Kara negyedik alkalommal rendezi meg fenti címmel tudományos konferenciáját, ahol építészek, építőmérnökök, földmérők találkoznak.

A konferencia célja, hogy közös platformot adjon az építészek és a kivitelezésben dolgozó mérnökök számára. A téma nagy szabadságfokkal rendelkezik, hiszen elfér benne a tervezés minden problémája, a kivitelezés érdekességei, és természetesen az építésirányítás és mozgásvizsgálat geodéziai kérdései, valamint a mindezekhez kapcsolódó jogi és oktatási feladatok megbeszélése. Az idei konferenciának külön érdekessége volt, hogy a rendezvényen tartotta megbeszélését a kialakulóban lévő földmérői kamara vezetősége is.

A konferencián rendszeres résztvevőként képviseltük idén is a Geoinformatikai Kart. Korábban kifejezetten időszerű földmérési kérdésekkel szerepeltünk, idén azonban egy új oktatási forma bemutatására vállalkoztunk, mely keretben módszertani kérdések is helyet kaptak. Ez jól kapcsolódott a vendéglátók kamarai terveihez is.

Dr. Szepes Andrástól hangzott el a Postgraduate Course for Engineers with Distance Learning /Mérnöktovábbképzés távoktatással/ c. előadás, melynek társszerzői még Kottyán László és Szepesné Stiftinger Mária voltak.

Az előadás során mutatták be a most kifejlesztett és 'oktató teszt' néven elkeresztelt módszert. A rendszerben publikálják a vizsga elvégzéséhez szükséges tananyagot. Ebből a jelentkezők fel tudnak készülni a tesztvizsgára. A felkészülés során a jelentkező maga dönti el, mikor kezdi a vizsgát. Amennyiben erre az opcióra lép, akkor a vizsgát 48 órán belül kell lezárnia. Dolgozókról lévén szó, úgy véljük, nem várható el munkanap végén 3-4 óra folyamatos figyelem még a vizsgára. Mivel a továbbképzés alapvető célja a tanítás, ezért a teszt során a hallgató hibás válasza esetén, a szükséges tananyagrészletre léptet vissza a rendszer. Az ismeretek tanulmányozása után ismét megkísérelhetik a tesztkérdés megválaszolását. (Részletek http://edu.geoinfokft.hu)

Az előadás sikeres volt, eredményeként e témával meghívást kaptunk a Bukaresti Agrártudományi és Állatorvosi Egyetem konferenciájára is.

Meg kell említenünk kedves vendéglátónkat, Prof. Aurora-Carmen Mancia dékánasszonyt, aki szívén viseli intézményeink kapcsolatát, Gheorghe-Constantin Ionescu dékánhelyettes urat, aki tökéletes magyarsággal segített megoldani az esetleges problémákat, és természetesen Suba István kollégát, aki motorja kapcsolatunk alakulásának és fejlesztésének.

Dr. Szepes András

VOLTUNK, LÁTTUK, VISSZAMENNÉNK - HALLGATÓI TUDÓSÍTÁS BELGIUMBÓL

Tanulmányi hetet töltött Brüsszelben a Nyugat-magyarországi Egyetem Közgazdaságtudományi Karának félszáz diákja. A hallgatói kezdeményezés - Európai Uniós pályázat és oktatói támogatás segítségével - szakmai és a kulturális gyarapodás harmóniájában eltöltött napokat eredményezett. A résztvevők élménybeszámolóval járják majd körbe az egyetemi karokat, ahol átörökítik az ismeretségeket, a szervezési forgatókönyvet, és tovább adják tapasztalataikat.

Kedves Olvasó! Egy hét történéseit osztjuk most meg Veled. Hallhatsz előkészületekről, lebonyolításról és utómunkálatokról.

Hallgatói kezdeményezés indította el az eseményt, mely az Európai Parlamenthez (EP) benyújtott jelentkezéssel vette kezdetét (Application for Discretionary Subsidies for Visitors' Groups Provided by the European Parliament Visits and Seminars Division). A kar oktatói beleadták tudásuk és kapcsolataik színe-javát. Hosszú út vezetett a 2007 decemberében kelt első elektronikus levéltől az EP bejáratánál található fémérzékelő kapuig.

A tanulmányutat szervező diákok számára az EU-s ismeretek bővítése már az előkészületek során elkezdődött. Megvillantották pályázatírói képességeiket, s hasznát vették idegennyelv tudásuknak. Tevékenységük a tanulmányi hét utolsó pillanatáig segítette a résztvevőket, ám munkájuk még a megérkezéskor sem fejeződött be, hisz mit ér élmény és tapasztalat, ha nem osztjuk meg másokkal?

Az utazást izgatott várakozás előzte meg. A résztvevők „kifosztották" az egyetemi könyvtár belga részlegét, s a térképárus bevételének jelentős hányada is nekik köszönhető.

Egy heti hideg élelemmel a bőröndben rótták az országutat: előbb az osztrákot, majd a németet, s a belgát. Éjjel utaztak, ébredéskor már Brüsszel nevezetességeit bámulták az ablakon át. Gyors ön-rekonstrukció, és a szállás elfoglalása után, hisz a belga főváros csábított, és ők készek voltak ennek a csábításnak engedni. Az útikönyvek olyan oldalakon nyíltak ki, mint az Atomium, amely egy kilenc gömbből álló, 102 méter magas acél építmény, és az 1958-as brüsszeli világkiállításra készült el; a Mini Europe, a park, ahol néhány rövid óra alatt bejárható a kontinens; a Manneken Pis, az 58 centiméter magas szobrocska, melyet számos legenda övez; a Delirium Söröző a világ söreivel; vagy a Palais Royale, a belga király hivatalos székhelye. Kedves Olvasó, a látványosságok és nevezetességek említése minden esetben csupán példa jellegű. Belgium megismerésére egy év sem elegendő.

Körutazást is tettek Belgiumban a hallgatók. Jártak Mechelenben, ahol a középkori búcsúcédulákat osztogatni kezdték. Ámulatba ejtett mindenkit a Rubens-ház Antwerpenben. A város gazdasági és kulturális szempontból Belgium legfontosabb központja, s azon a napon nemzetközi találkák színhelye lett: nincs is hitelesebb, mint az Erasmus-cserediákként külföldön megismert belga hallgatók privát idegenvezetése.

Bejárták Oostende tengerpartját. Együtt fotóztak, s közösen rázták ki a homokot és a vizet a cipőjükből. Körülnéztek a középkori kisvárosban, Brugge-ben, amely 2002-ben Salamanciával közösen Európa kulturális fővárosa volt. Majd megcsodálták Gentnek, „észak Firenzéjének" égig érő templomtornyait. A csoport tagjai közül volt, aki a mindaddig

Uniós ismeretekkel gazdagodtak

rejtve maradt ismereteit és tájékozottságát ad hoc idegenvezetőként tárta kis közönsége elé. Információra szomjazva úgy követték őt, mint mágnest a vasszögek. Így lett a fakultatív városnézés a céltalan bolyongás helyett minden városban szervezett és élményt nyújtó séta.

Leuven az a hely, ahol az egyetemi könyvtár előtti téren egy méretes tűre bökött 3 méteres skarabeusz bogár díszeleg. A városban a Lőveni Katolikus Egyetem professzorának, Luc Rexchlernek az előadását hallgatták, aki a soproni egyetemmel régóta tartja a kapcsolatot. Beszélt a békekutatás összetevőiről, a világot ért sokkokról, „megakrízisekről"; amelyek már bekövetkeztek, és amelyek még csak most jönnek. Átalakította a hallgatóság békéről alkotott fogalmát, felkavarta lelki világukat, s prezentációja végén csak úgy záporoztak a kérdések. Tovább mélyítették az addigi kapcsolatot a professzorral, aki szakmai támogatásáról biztosította a Leuven-be vágyó hallgatókat.

Az utazás ötlete abból az indíttatásból fakadt, hogy bővítsék a kiutazók uniós ismereteit. Az EP-ben töltött nap során értékes előadásokat hallhatott a több mint félszáz tagú hallgatóság, a Közgazdaságtudományi Kar különböző szakirányairól. Az alapvető ismereteken túl minden prezentáló nyújtott valamilyen plusz információt. Polner Gergő, a Kommunikációs Iroda magyar osztályának vezetője az EU intézményiről szólt; neki köszönhetően összeállt az EU-puzzle. Látogatást tettünk az ülésterem galériájában. Baráti közegben, informális beszélgetés során tettük fel kényes és kompromittáló kérdéseinket

neki a parlamentről. Bender Szonja, a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara brüsszeli EU-s képviselője betekintést engedett munkájukba, küldetésükbe. Gyakornoki lehetőségről tájékoztatott. Szájer József EP-képviselő által megismertük a magyar parlament és az EP közötti különbségeket és hasonlóságokat - már ami az előregondolkodás időtávját és a harc hevességét illeti. Olajos Péter, szintén EP-képviselő a jelenlegi világ működési rendszerének fenntarthatatlanságára figyelmeztetett. Különös hangsúlyt kapott előadásában a klímaváltozás, annak sokrétű következményei, mint az e területen terítéken lévő legsürgetőbb vitatéma. „A világ nagy feladat előtt áll. Ha sikerül ezt megoldania, akkor nagyon klassz 21. századunk lesz" - adott hangot elképzelésének a képviselő.

Mikor a hivatalos programok lezárultak, újra az informális ismerkedés volt soron. A kirándulók végigkóstolták a belga ételeket. Csokoládéval és sörrel kényeztették magukat. A burgonyát (sült krumpli) jóízűen ették, s egy jókora waffel még egy kiadós vacsora után is beléjük fért. Volt, aki áldozatul esett egy török vagy arab éttermes csábításának, és akadtak, akik a helyi gasztronómia ellen már az első napon tökéletes immunitással bírtak. Ők útjuk során, matematikai szempontból állandónak mondható gyakorisággal látogatták a világméretű gyorsétteremi lánc egységeit - nagy sárga M betűvel a homlokzatán -, ahol Mcebédeltek vagy Mcvacsoráztak.

Ó, Delirium Söröző, az ám a jó világ! Ahol a „sör" fogalom, a sörivás szertartás s életforma. Brüsszel, az első kortyot neked ajánlom.

Itt építették a hallgatók a határon átnyúló kapcsolatokat a kolozsvári Sapientia Egyetem diákjaival, akik szintén akkor töltötték tanulmányútjukat Brüsszelben. Az ismerkedési est után többek számára ráadás következett, másnap még egy este a több mint 2000 fajta sör között, a világ minden tájáról.

„Térdig koptattuk a lábunkat" - mondják. Most már érzik is a szólás jelentését. Fizikai zsebtelepüket a szellemi akkumulátoruk töltötte. Még a kölni dóm több mint félezer lépcsőfoka után is, amit természetesen nem mulaszthattak el megmászni hazafelé.

Ez nem dominóépítés volt, ahol a játékosok napi 8 órát kötelesek aludni a másnapi teljesítmény érdekében. Aktív 7 nap volt a javából. Feláldozták a pihenést a kulturális szórakozás oltárán, s majd a vizsgaidőszak után pihennek.

Uniós ismeretekkel gazdagodtak, akik ott voltak. Megélték, amiről eddig tanultak. Olyan gondolatokat ébresztett a parlamenti látogatás, amire egyik tankönyv sem képes. Nemzetközi tapasztalatokkal, új kapcsolatokkal gazdagodva szombaton hajnalban (de nagyon korán ám!) ismét sms érkezett: „Üdvözöljük a szolgáltató magyar hálózatában!" A sok utas élt is a lehetőséggel, azonnal hívást kezdeményeztek, kirángatták az ágyból soproni ismerőseiket, s míg a házitaxi busztól az ágyig röpítette őket, ömlesztve tárták a sofőr elé a hét eseményeit.

Köszönjük a szervezőknek a munkát - tanárnak és diáknak egyaránt -, a brüsszeli és leuveni előadóknak a prezentációkat, a résztvevőknek a jó hangulatot, a tanulságos eszmecseréket és az összetartást.

Sokoldalú kirándulás volt. Olyan, amiből egy, csak a kezdet. Olyan, amit mielőbb meg kell ejtenie minden hallgatónak. A közeljövőben bejárjuk az egyetemi karokat. Az élménybeszámoló mellé szervezési tapasztalatokat kínálunk, és átörökítjük a kapcsolati tőkét.

Brüsszel/Sopron, 2008. november 20.
Monek Judit

BEMUTATTÁK

Tornay Judit: Múzsák, alma szerelem... című, drámapályázatot nyert művét mutatták be a gödöllői Petőfi Sándor Művelődési Házban, a József Attila színjátszó csoport előadásában.

A bemutatóterem megtelt az érdeklődőkkel - „egy gombostűt sem lehetett volna leejteni".

A szabad helyfoglalás miatt már az előadás előtt 20 perccel nagy tömegek vitatták a folyosón a lehetséges siker esélyeit. A zuhogó eső, a szél és a köd ellenére sokan érkeztek Sopronból, Budapestről. Bár Tornay Juditnak ez volt az első drámabemutatója, de a kiadott könyvei, a választott témák időszerű és egyben örökértékűsége miatt, sőt a szerző személyiségének vonzó tulajdonságai következtében rajongói tábora nagy, és mindig örömmel várja és üdvözli a szerző újabb eredményeit.

A nő és férfi kapcsolatáról, a szerelemről és a szerelem mulandóságáról szól a darab, valamint arról, hogy ki miért szereti a másikat és meddig. Lehet-e a szerelemmel kapcsolatban racionalitásról beszélni, vagy elvárni a szerelmi döntésekben racionalitást?

A szerző ezeket az örök és soha meg nem válaszolt kérdéseket, újszerű és teljesen egyedi keretben vizsgálja, és vizsgáltatja velünk. Szót kap a tudomány Freud szerepeltetése kapcsán, Athéné viszont a probléma örök és mitikus jellegét képviseli. Nagy és neves hősök mellett felmerül a nő, a feleség, a társ szerepe és hatásának fontossága.

A különböző korokból származó sok szereplővel a szerző komoly feladat elé állította a rendezőt, akinek sikerült megőrizni a darab dinamizmusát. A szereplők remekül mondták a szöveget, de talán nem mindegyikük értette meg a darab veretes iróniáját és harsány humorát.

Gratulálunk a szerzőnek, és készülünk az újabb bemutatókra, még akkor is, ha ezt, máshol láthatjuk.

Tornay Judit

A NŐK ÉLETE ERDÉLYBEN – SZOCIÁLPEDAGÓGUS SZEMMEL

Falukutató táborban járt a Benedek Elek Pedagógiai Kar tizenhét hallgatója az erdélyi Mezőmadarason. Amit ott láttak, tapasztaltak, arról eddig még csak tankönyvekben olvastak. Most a valósággal szembesültek.

Nyomorral, döngölt padlójú vályogházzal, gyermekgyomrokat korgató szegénységgel éppúgy szembesültek az erdélyi tanulmányúton járt Benedekes szociálpedagógus hallgatók, mint gyönyörű tájakkal, a székely emberek furmányos gondolkodásával, mély vendégszeretetével és a legkilátástalanabb élethelyzetekben sem múló hitével. A falukutató tábort résztvevői - a Benedek Elek Pedagógiai Kar tizenöt szociálpedagógus és két óvodapedagógus hallgatója, a kar négy oktatójának: Dr. Kulcsár László, Dr. Józsa Éva, Szikra Andrea és Takács Judit irányításával - szociológiai vizsgálatot végeztek ősszel, Erdély egyik 1500 lelkes magyar falujában, Mezőmadarason. A hallgatók egy hétig életek az erdélyi emberek között, járták a házakat, látogatták a családokat, ahol kérdőíves vizsgálattal és mélyinterjús módszerrel kutatták a női szerepek változásait a romániai rendszerváltás óta. A kutatás során 150 kisgyermekes család életkörülményeit tárták fel, miközben megtapasztalták a szívet-lelket nyomorgató szegénység mellett a szeretet összetartó erejét is. Nagy lecke és szembesülés volt ez a leendő szociális szakemberek számára, hiszen hazai környezetben eddig még találkoztak ilyen mértékű szegénységgel.

A kutatás a családok anyagi helyzetére, a szülők egymáshoz fűződő viszonyára, valamint a szülő-gyermek kapcsolatra irányult, emellett pedig finoman érintette még a családon belüli erőszak, azon belül is a gyermekbántalmazás témáját. Sajnos az összkép nem túl szívderítő. Az anyák egyedül maradnak a gyermeknevelés gondjaival, de a háziállatok gondozása és a földmunkák is rájuk hárulnak, mert a férfiak jó esetben a környező nagyvárosokban vállalnak munkát, rosszabb esetben alkohollal enyhítik a mindennapi élet kilátástalanságait. A gyermekek többsége egyedül jár óvodába, sokszor több kilométert gyalogolva. Már szinte előkészítik számukra az iskola nyolc osztályának elvégzése után várható nehézségeket. Csak keveseknek van lehetősége a kitörésre, a városi gimnáziumban való továbbtanulásra, a többség marad a ház körül, és őrzi a teheneket a mezőn. Mindennek ellenére jókedvű gyermekekkel, fiatalokkal találkoztak az óvodában és iskolában tett látogatásukkor is a hallgatók, nehéz sorsukról talán csak tekintetük mesélt.

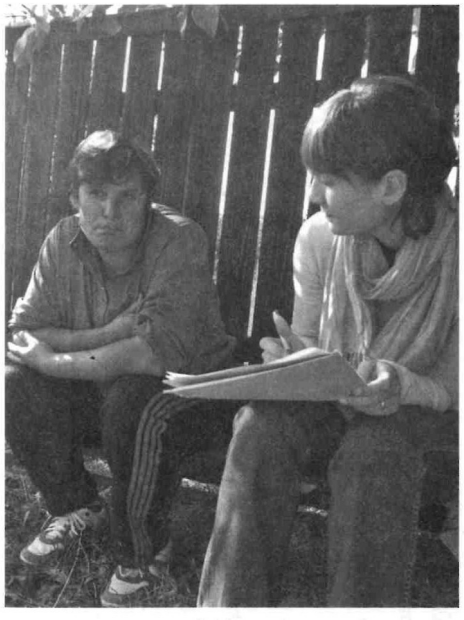

A hallgatók kérédéseire a családanyák feleltek, őszintén.

A hallgatók, oktatóikkal együtt tanulmányokban publikálják majd mezőmadarasi kutatásaik eredményeit, az erdélyi tájakon készült fotóikból azonban már nyílt egy kiállítás a Pedagógiai Kar tetőterében. Aki ott volt Erdélyben, visszavágyik, ám amíg csak szerveződik a következő falukutató tábor programja, be kell érnünk a fotókkal.

S. Takács Judit

SZOMORÚ-ÉDES ERDÉLYI PILLANATOK

Erdélyi estre invitálta november 3-án a hallgatókat és az egyetem oktatóit a Benedek Elek Pedagógiai Kar Társadalom- és Neveléstudományi Kutatóintézete. Az est apropóját az az október elején rendezett falukutató tábor adta, mely során tizenöt szociálpedagógus és két óvodapedagógus hallgató, a kar négy oktatójának - Dr. Kulcsár László, Dr. Józsa Éva, Szikra Andrea és Takács Judit - irányításával szociológiai vizsgálatot végzett Erdély egyik 1500 lelkes magyar falujában, Mezőmadarason. Kérdőíves vizsgálattal 150 kisgyermekes család életkörülményeit tárták fel, miközben szembesültek szívet-lelket nyomorgató szegénységgel éppúgy, mint a szeretet összetartó erejével. Kutatásaikat tanulmányokban publikálják majd, az erdélyi tájakon készült fotókból azonban már most kiállítás nyílt a Pedagógiai Kar tetőtéri társalgójában. A nyitóünnepségen a Pendelyes Néptáncegyüttes tagjai székelyföldi táncokkal, Drüszler Edit óvodapedagógus hallgató népdalokkal, Dr. Józsa Éva erdélyi írók, költők gondolataival, a többi résztvevő oktató erdélyi ételkóstolóval, a hallgatók pedig élménybeszámolóval idézték fel a falukutatás szomorú-édes pillanatait.

A fotókiállítás a BPK épületének tetőtéri társalgójában tekinthető meg

ÖTLETTŐL A PROJEKT BEMUTATÓIG

Vidéki életminőség EUreka-s szemmel

10 holland, 2 finn és 9 magyar hallgató vizsgálta a Mosonmagyaróvár környéki falvak lakosságának életminőségét a Nyugat-magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Kar Gazdaságtudományi Intézete által 2008 őszén megrendezett „EUreka Fenntartható vidékfejlesztés Európában" elnevezésű, angol nyelvű nemzetközi képzés keretében.

A hallgatók interjúk és kérdőívek segítségével mérték fel a falvak lakosságának kulturális, egészségügyi, közösségi és munkaügyi helyzetét. A válaszok értékelését követően négy vidékfejlesztési tervezetet készítettek el. A projektek bemutatójára és a szakmai vitára 2008. november 13-án került sor. A terveket az érintett falvak polgármesterei is értékelték.

Új lehetőségek egy öreg épületben - Halászi

Varga Zsuzsanna, Ruud Wijdeven, Remco Bruurs, Frank Molin és Teschner Gergely a halászi gyerekekhez és szüleikhez eljuttatott kérdőíveket értékelve a fiatalokat megszólító programok, kikapcsolódási lehetőségek hiányát jelölték meg egyik problémaként, melyre megoldást ifjúsági központ létesítése jelenthetne. A központ helyszínéül az egyetemisták az üresen álló régi iskolaépületet javasolták.

Az ifjúsági központ megvalósításának felvázolt lehetőségeit és nehézségeit mérlegelve Majthényi Tamás, Halászi polgármestere a terv életre keltése mellett foglalt állást. A polgármester reményét fejezte ki, hogy új finanszírozási lehetőségek kihasználásával létre jöhet egy közösséget formáló, színvonalas programokat, sportolási lehetőségeket kínáló központ.

A megoldás a hídon túl van - Máriakálnok

Lévai Etelka, Elina Janatuinen, Geert van den Berk és Paul den Burger Máriakálnok településen a halászi híd jövő évi átmeneti lezárásának várható hatását vizsgálták. A híd felújítása miatt 2009-ben rendkívüli mértékben megnövekszik majd a forgalom a Máriakálnok felé vezető úton és a faluban.

A keskeny, rossz állapotú utak ilyen mértékű terhelése azonban komoly közlekedési gondokkal és veszélyekkel jár.

A hallgatók a rendőrség bevonásával új forgalmi tervet dolgoztak ki. Ha megvalósul a lakott területen belüli 30 km-es sebességkorlátozás és az előzési tilalom, a közlekedés lényegesen biztonságosabbá válhat. Amennyiben sikerül a máriakálnoki híd mindkét oldalára közlekedési lámpákat kihelyezni, csökkenhet a közlekedési dugó kialakulásának esélye. A balesetek megelőzése érdekében javasolták a fokozott rendőri ellenőrzést a csúcsforgalom idején. A hallgatók felvázolták egy sajátos buszjárat ötletét is, mely a halászi gyalogos hídon átkelőket szállítaná tovább Mosonmagyaróvár irányába és vissza. A forgalom csökkentésére és a közlekedés biztonságosabbá tételére kidolgozott tervet Széles Sándor, Máriakálnok polgármestere fiatalosan lendületesnek és egyben nagyon jól átgondoltnak találta.

Gasztrokaland és kerékpárút - Kimle

Pogátsa Ágnes, Kovács Ádám, Nicoline Stark, Thijs Sommers és Jan-Jaap Grobben kimlei tapasztalataik alapján a településfejlesztés szempontjából fontos turizmus fellendítésére tettek javaslatot.

Egy biztonságos kerékpárút, mely a környék természeti és kulturális látnivalóit is érintené, a turistákat becsalogatná a településre, ahol a látogatók részt vehetnének a falu három nemzetiségének gasztronómiai különlegességeit kínáló étterem és információs központ programjaiban.

A bemutatott ötlet és a hallgatók tervezte különleges design Balsay Zsuzsanna polgármester asszonynak is elnyerte a tetszését.

A falusi iskola új arca -Dunakiliti

Sándor Ramóna, Michel Gabriella, Dolf Derks, Heidi Kumpula és Wout van Lankveld Dunakiliti község életminőségi összetevői közül kiemelték az iskolai oktatás magas színvonalát.

Javaslatuk az intézmény arculatának kialakításáról, a környezet gyermek központúvá formálásáról, valamint interaktív honlap kialakításáról szólt.

Szokoli Sándor polgármester értékelésében elmondta, hogy a dunakiliti gyerekeket szívesen íratják a helyi iskolába a szüleik, ám az ötletes javaslatok megvalósításával még vonzóbbá válhatna a kastélyiskola.

Az EUreka-kurzus sikeres elvégzéséről szóló angol nyelvű oklevelet Dr. Varga László tudományos és külügyi dékánhelyettes, Prof. Dr. Nagy Frigyes az EU Oktatási Központ igazgatója, Kalmárné Dr. Hollósi Erika programvezető és Dr. Káldi Judit program koordinátor adták át a hallgatóknak a projektbemutatót követő zárórendezvényen.

Miholicsné Orbán Katalin
kommunikációs munkatárs
NYME-MÉK

AZ EUreka-csoport

KARI TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA AZ ALMA MATERBEN

2008. november 24-én tartották a Nyugat–magyarországi Egyetem Mezőgazdaság- és Élelmiszertudományi Karán a kari Tudományos Diákköri Konferenciát.

A tudományos diákköri tevékenység már több éves hagyománynak tekinthető karunkon, ami túl azon, hogy segíti különböző tudományos és szakmai műhelyek kialakulását, nagyszerű lehetőség arra, hogy egy adott témakörben a hallgató és az oktató együtt dolgozzon. Mindezek mellett a TDK-tevékenység rendkívüli alkalom arra, hogy a hallgatók elkezdjék diplomamunkájukat, felkészülhessenek annak prezentációjára, valamint ha később is szeretnének tudományos tevékenységet végezni, akkor ez a munka rendkívül jó alapot jelenthet a PhD-képzésben eltöltendő időhöz.

Karunkon e gondolatok jegyében köszöntötte a megnyitón Dr. Varga László tudományos és külügyi dékánhelyettes és Dr. Gulyás László, a kari Tudományos Diákköri Tanács elnöke a megjelent szép számú hallgatóságot.

A tudományos diákkör a kötelező tananyaggal kapcsolatos ismeretek elmélyítését, a tantervi tananyagot meghaladó ismeretek elsajátítását, a hallgatói kutatómunkát, illetve alkotótevékenységet elősegítő, ennek nyilvánosságot is biztosító önképzőköri forma. A tudományos tevékenység az egyetemi tanulmányok kezdeti időszakától induló folyamatos tutoriális (mentor) jellegű hallgató-tanár műhelymunka, szakmai kapcsolat, a karunk egyfajta tehetséggondozása.

A hallgatók számára a kari TDK egyfajta ugródeszkát jelent a sikeres szakmai életpálya felé, hiszen egy-egy dolgozat elkészítése során „végigjárják" a tudományos munka olykor rögös, mégis eredményekkel kecsegtető útját. Sok esetben ezek a munkák szolgálnak alapul a későbbi diplomadolgozathoz, esetleg doktori disszertációhoz, tehát mindenképp minőségi, és legfőképp áldozatos munka áll mögöttük.

A TDK keretei között folytatott tevékenység kitartó, következetes munkán, folyamatos tanuláson és igazi megmérettetésen alapul. A szakmai tudományos sikerek elérése mellett megtanít a másik örömének örülni, az igényességre, a becsületességre, a kutatói munka nagyszerűségére.

A konferencián összesen 37 előadás hangzott el az Állattudományi -, az Élelmiszer- és Környezettudományi -, a Gazdaságtudományi - és a Társadalomtudományi Szekciókban.

Az előadások magas színvonalát jelzi, hogy a szekciókban az első három helyezett mellett több különdíjat, könyvjutalmat is kiosztottak a Mosonmagyaróvári Hallgatói Önkormányzat jóvoltából.

A tudományos munka ezzel a konferenciával nem ért véget a hallgatók (25 fő) számára, hiszen az itt elért helyezések és a Bíráló Bizottságok megítélése alapján egyben meghívást jelentenek a 2009-ben megrendezendő Országos Tudományos Diákköri Konferencia valamely Szekciójába. Rájuk nem kisebb feladat vár, minthogy megmérettessék magukat az ország legtehetségesebb egyetemi és főiskolai hallgatóival szemben, és a mosonmagyaróvári kar hírnevét öregbítsék szerte az országban. Egyben lehetőség nyílik számukra, hogy tudományos eredményeiket közzé tegyék, és a további munkájukhoz támogatást szerezzenek.

Minden dicséret megilleti azokat a hallgatókat, akik azon a borús november 24-i hétfő délutánon, a tudományos tanácskozáson részt vettek, gratulálunk az eredményekhez. Ne felejtsék el, hogy köszönettel és hálával tartoznak konzulens tanáraiknak, akik nélkül nem juthattak volna el idáig. Szeretnék köszönetet mondani a nevükben a Kari Tudományos Diákköri Tanácsnak és a Bíráló Bizottságok tagjainak, és végül, de nem utolsó sorban Dr. Gulyás László egyetemi docens úrnak a Kari TDT elnökének, aki nem kevés időt és energiát áldozott arra, hogy ismét színvonalas konferencia tanúi lehettünk az Alma Mater öreg falai között.

Még egyszer gratulálunk a hallgatóknak, további sok sikert kívánunk mindenkinek egy ideillő „gondolattal":

„A tudományos munka (...) értelmi munka. Ez nem jelenti azt, hogy érzelmek nem kísérik, hogy cél és törekvés nélküli. Nem. A tudomány szeretete az alapja, az igazság fölismerését követő öröm a megkoronázása a tudományos munkának. Ez az öröm a legtisztább gyönyörűség, a legönzetlenebb érzelem."
(Weszely Ödön)

A konferencia helyezettjei és különdíjasai

Állattudományi szekció

Dorfinger Zsófia	I. helyezett
Petrás Döniz	II. helyezett
Palkó Csaba	III. helyezett
Varga Hajnalka	Különdíj

Élelmiszer- és Környezettudományi szekció

Réder Katalin	I. helyezett
Németh Katalin	II. helyezett
Rácz Veronika	III. helyezett
Kovács Mihály	Különdíj

Gazdaságtudományi szekció

Smuk Norbert	I. helyezett
Varga Hajnalka	II. helyezett
Kujáni Katalin	III. helyezett
Teschner Gergely	Különdíj

Társadalomtudományi szekció

Szolcsányi Tamás	I. helyezett
Pénzes Anett	II. helyezett
Tóth Tamás	III. helyezett
Zrak Viktória	Különdíj

Dr. Vincze Judit tanszéki mérnök

Orbán Martina PhD-hallgató, kari TDT-titkár

ISMÉT EREDMÉNYESEN „SZIMULÁLTAK" A KÖZGAZDÁSZ HALLGATÓK

Második alkalommal rendezte meg az EU Negotiation Moot Társaság a „Negotiation Moot Európai Uniós Tárgyalási Szimulációt és Versenyt" 2008. november 20-23. között, Kaposváron. Az őszi egyetemre több hónapon át intenzív tréningekkel készültek a részt vevő egyetemista csapatok. A parlamenti napi győztes Brüsszelben lehet gyakornok.

E cikk az októberi számban megjelent beszámoló folytatása, ami a júliusi verseny után most az őszi fordulóról, a Közgazdaságtudományi Kar három versenyzőjéről, s eredményeikről tudósít. A nyáron elindított jó sorozatot ők sem szakították meg, sőt: kiváló szereplésüknek és eredményeiknek köszönhetően minden résztvevőben, szervezőben és a szakmai zsűriben maradandó nyomot hagytak.

A verseny különlegessége, hogy nagy hangsúlyt kapnak olyan gyakorlatorientált elemek, mint a hatékony prezentációs és tárgyalási technikák és a távmunka oktatása. Kiváló alkalom volt a megmérettetés azok számára is, akik kapcsolati tőkéjüket szeretnék gyarapítani, vagy alkalmazottak kívánnak lenni olyan vállalatnál, intézménynél, ahová, ha felvételük sikeres, számos irigyük akad. A budapesti és brüsszeli szakértőkkel személyes beszélgetésre is alkalom nyílt.

Íme a lista az első napi értékelőkről. Az Európai Tanács ülését Dr. Borbély Csaba, a Kaposvári Egyetem oktatási rektorhelyettese nyitotta meg. A zsűri tagja volt továbbá Süli Nikoletta, a PSZÁF jogi igazgatója, Major Lívia, a Pannon GSM HR-munkatársa, Szűcs Krisztina, staffing teamleader (IBM), Baneth András, Kovács László EU-biztos kabinetjének tagja, és Nátrán Roland a Pénzügyminisztériumból. A résztvevők a tagállamok és az Európai Bizottság szerepében próbáltak megállapodni az EU költségvetéséről. A kompromisszum elérése volt az első nap célja. A delegációk által megszavazott módosításoktól a bizottság javaslata alig tért el, így ez az eredmény, és a tárgyalások során nyújtott teljesítményük a győzelmet jelentette a biztosok számára, illetve publicista gyakornoki helyet a kitekintő.hu internetes külpolitikai hírportálnál.

A következő napon a játékosokat új csapatokba sorsolták. Immár az Európai Parlamentben frakciókba osztva, képviselőkként tevékenykedtek. A vitát Prof. Dr. Kovács Melinda, a Kaposvári Egyetem tudományos rektorhelyettese nyitotta meg, majd Dr. Kolber István, a Miniszterelnöki Hivatal államtitkára szólt a résztvevőkhöz. A verseny visszaadta a valós politikai tárgyalások menetét, az informális jelleget, így juttatva a résztvevőket gyakorlati prezentációs és tárgyalástechnikai tapasztalatokhoz.

Tavasszal minden játékos Brüsszelbe utazik, hogy találkozhasson azokkal, akiknek a szerepébe bújt. A volt résztvevőkből álló "alumni-hálózat" tagjaiként egymást támogatják majd a tanulmányaik és karrierjük során. Az EU Negotiation Moot Társaság távolabbi célja a nemzetközi, angol nyelvű változata a versenynek 2009-ben, ahová várják a már kipróbált játékosokat, csakúgy, mint az újakat.

Szerencsés széria, szűk szintézis: Szűcs Katalin, Szvitács Andrea és Szabó Gábor mindkét napon az élbolyban, a dobogón végeztek. A versenyben 11 magyar és határon túli egyetem hallgatói (összesen 32 fő) vettek részt. Megjegyzem, egyes egyetemek a versenyen való részvételt már kreditpontokkal is díjazzák.

Tavasszal ismét ringbe szállnak

Bár a parlamenti nap győztese a Budapesti Kommunikációs Főiskola hallgatója lett, tavasszal ismét ringbe szállunk. Elhozzuk az első díjat, s közülünk kerül majd ki a brüsszeli európai parlamenti képviselő gyakornoka.

Bővebb információ a www.negotiationmoot.eu oldalon. Ami pedig a hivatalos keretek közé nem fért bele – a megfoghatatlan, a számokkal ki nem fejezhető, a 'NegoMoot érzés' -, az a honlap 'Verseny Blog' menüjében található.

Monek Judit
Negotiation Moot Társaság
Press officer

TUDOMÁNYOS DIÁKKÖRI KONFERENCIA AZ ERDŐMÉRNÖKI KARON

2008. december 3-án a Nyugat-magyarországi Egyetem Erdőmérnöki Kara – hagyományos módon – Kari Tudományos Diákköri Konferenciát rendezett.

A konferencián négy szekcióban (Állattani és Vadgazdálkodási, Erdészeti, Környezettudományi, Természetvédelmi) csoportosítva hangzott el 28 részvevővel 24 előadás (szekciónként 6-6 előadás). A résztvevők megoszlása a következőképpen alakult: erdőmérnök hallgató 9 fő, környezettan hallgató 3 fő, környezetmérnök hallgató 4 fő, természetvédelmi mérnök hallgató 11 fő, vadgazda mérnök hallgató 1 fő. Az előadások színvonalasak voltak, aktuális és fontos témákat dolgoztak fel az erdőgazdálkodás, a környezet- és természetvédelem szakterületeiről.

A konferencia fő támogatója az FVM Természeti Erőforrások Főosztálya volt, amely a dolgozatok témáinak kidolgozásához nyújtott pályázható formában hathatós segítségét. Ennek a támogatásnak is köszönhető, hogy a benyújtott TDK-munkák száma idén 20 fölé emelkedett. Ezúton köszönjük meg a valamennyi támogatónknak, hogy segítségükkel egyetlen TDK-munkát végző hallgató sem maradt jutalom nélkül. A díjak között a pénzjutalmakon kívül számos könyv és egyéb tárgyi jutalom szerepelt. Érdekesség, hogy két, luxusvadászházban eltölthető hétvége is szerepelt a felajánlások között.

Az Országos Tudományos Diákköri Konferencián való részvételre az I-III. helyezést elért hallgatókat kívánjuk javasolni. Értesüléseink szerint a jövőben a felsőoktatásban végzett TDK-tevékenység fontossága egyre növekedni fog, mivel az egyes karok TDK-konferenciáin szereplő és az Országos TDK Konferenciára jutó dolgozatok számai az egyes karokra, ill. szakokra felvehető hallgatói létszámot is befolyásolni fogják.

Konferenciánkon az írásbeli dolgozatok és az előadások értékelése után a következő eredmény született:

Állattani és Vadgazdálkodási szekció

1. helyezett: Vadász Csaba (TVMSZ M.Sc.): A Fertő-tavon fészkelő nádi énekesmadár fajok 2008. évi állományfelmérésének eredményei (Konzulens: Dr. Király Géza egyetemi adjunktus, Geomatikai, Erdőfeltárási és Vízgazdálkodási Intézet).

3. helyezett megosztva: Mészáros Bálint (EMSZ): Cserebogarak összehasonlító genetikai vizsgálata (Konzulens: Dr. Lakatos Ferenc egyetemi tanár, Erdőművelési és Erdővédelmi Intézet).

3. helyezett megosztva: Varjú József (VMSZ M.Sc.): A szigetközi hódállomány vizsgálata (Konzulens: Dr. Jánoska Ferenc egyetemi docens, Vadgazdálkodási és Gerinces Állattani Intézet).

Erdészeti szekció

1. helyezett: Csanády Veronika (EMSZ): Phytophthora fajok hatása az erdőállományok egészségi állapotára (Konzulens: Dr. Szabó Ilona egyetemi tanár, Erdőművelési és Erdővédelmi Intézet).

2. helyezett: Pintér Kálmán (EMSZ): Szelektált akácfajták fatermési vizsgálata a szentkirályi kísérleti területen (Konzulens: Dr. Veperdi Gábor egyetemi docens, Erdővagyon-gazdálkodási Intézet).

3. helyezett: Toronyay Péter Áron (EMSZ B.Sc.): Magyarország Erdő és Vegetációtüzeinek előrejelzési lehetőségei (Konzulens: Dr. Nagy Dániel, Erdőművelési és Erdővédelmi Intézet).

Környezettudományi szekció

1. helyezett: Makk Ádám (KTSZ): (+)-katechin izolálása tölgyek kérgéből (Konzulens: Dr. Hofmann Tamás egyetemi docens, Kémia és Termőhelyismerettani Intézet).

2. helyezett: Fleisz Bálint, Maros Rudolf (KMSZ): A fenyő

Munkában a TDK-zsűri

terpén emissziója a Soproni-hegyvidéken (Konzulens: Dr. Rétfalvi Tamás egyetemi docens, Kémia és Termőhelyismerettani Intézet).

3. helyezett: Gerencsér Noémi (TVMSZ B.Sc.): Hidro-ökológiai jellemzők vizsgálata a szombathelyi Perint-patakon (Konzulens: Dr. Gribovszki Zoltán egyetemi docens; Dr. Traser György egyetemi docens, Geomatikai, Erdőfeltárási és Vízgazdálkodási Intézet; Erdőművelési és Erdővédelmi Intézet).

Természetvédelmi Szekció

1. helyezett: Németh Tamás Márton (TVMSZ B.Sc.): A hamvas küllő (Picus canus) élőhelyválasztása az Őrségi Nemzeti Park területén (Konzulens: Dr. Traser György egyetemi docens, Erdőművelési és Erdővédelmi Intézet)

2. helyezett megosztva: Tóth Tihamér (TVMSZ M.Sc.): A tengermelléki káka (Schoenoplectus litoralis) Fertő-tavi állományának felmérése és feldolgozása térinformatikai eszközökkel (Konzulens: Brolly Gábor egyetemi tanársegéd, Geomatikai, Erdőfeltárási és Vízgazdálkodási Intézet)

2. helyezett megosztva: Békési Péter (EMSZ B.Sc.): Botanikai kutatások a Jászság erdeiben (Jászfelsőszentgyörgy környékén) (Konzulens: Dr. Király Gergely egyetemi docens, Növénytani és Természetvédelmi Intézet).

Prof. dr. Bartha Dénes A kari Tudományos Diákkör elnöke
dr. Gribovszki Zoltán a kari Tudományos Diákkör titkára

ÁLDOZATTÁ VÁLÁS

Nem adventi témát fejtegetett az idei Bűnmegelőzési Szabadegyetem a Benedek Elek Pedagógiai Karon november folyamán, hanem az áldozattá válás megelőzését tüzte ki témául az Igazságügyi és Rendészeti Minisztérium (IRM) Oktatási Főigazgatósága megbízása alapján.

Egyetemünk pedagógiai karán kapott elhelyezést a Bűnmegelőzési Regionális Képzési Központ (BRKK), amely évente két-két szabadegyetemet tart az Országos Bünmegelőzési Stratégia témaköreiből az IRM és a Bűnmegelőzési Akadémia támogatásával. A hallgatóság tömegesen (100 fő körül) szokott érdeklődni szabadegyetemünk témái iránt. Az idén mindössze 41 személy jelentkezett. Főképp azért, mert kénytelenek voltunk a szokásos két teljes nap helyett négy délutánra szétnyúzni az előadásokat, ami sem hallgatóinknak, sem a munkaviszonnyal rendelkező dolgozóknak nem ideális. Az előadások multimédiás és interaktív módszerrel zajlottak, a hallgatóság aktív érdeklődésétől kísérve.

Témánkat négy egységre tagoltuk. Dr. Teleki Béla, a BRKK vezetője, az áldozatsegítésben közreműködő állami és civil szervezeteket mutatta be, kiemelve feladataikat és hangsúlyozva hatáskörüket. Az előadás kiegészült az Országos Polgárőrség igen érdekes bemutatkozásával. Ennek következtében - egyes résztvevőkben - felmerült az igény, hogy a soproni Polgárőrség Szervezete is lehetne a szociálpedagógia és egyéb szakok hallgatóinak gyakorlati képzési színtere, amit a jelenlevő helyi polgárőrség vezetői készséggel fogadtak.

Aranyos Zoltán ny. bv. alezredes, tanácsos és biztonsági szakértő, aki a bűnelkövetés terén bőséges megfigyeléseivel, a büntetésvégrehajtás terén pedig megrendítő tapasztalataival színezte a kiemelten veszélyeztetett áldozati csoportok ismertetését és tipizálását. Kiegészítésként felvonultatta a speciális megelőzési lehetőségeket is. Haász Sándor vezetői és szociális gyakorlattal rendelkező tanársegéd bemutatta hallgatóságunknak a kábítószerrel kapcsolatba kerülők áldozattá válási kockázatát, miközben feltárta a megelőzés módszereit és lehetséges eszközeit.

Kovács Sándor r. alezredes, a Megyei Főkapitányság Bűnmegelőzési Osztályának vezetője alapos elméleti tudásával és a gyakorlatban szerzett gazdag tapasztalatával szemléletesen mutatta be a bűnözés helyi jellemzőit, valamint az áldozattá válás okait és körülményeit.

A szabadegyetem tesztírással zárult, amit 35 résztvevő töltött ki, többségükben egyetemünk szociálpedagógia, vagy erdész szakos hallgatói. Hallgatóságunk 25,7%-a munkaviszonyból szakított időt a képzésre, zömmel szociális szakemberként (88,9%), illetve pedagógusként (11,1%).

A zárt teszteket kitöltő hallgatók bebizonyították, hogy a szabadegyetem munkája igen eredményes volt, mert a begyűjtött pontszámaik magasan meghaladták a követelmény alapszintjét. Az IRM Oktatási Főigazgatósága tanúsítvány kiállításával és átadásával méltányolja a résztvevők áldozatvállalását és szorgalmát, amit január folyamán kézbesít a pedagógiai karunknak, ahol - azután - mindenki átveheti a saját nevére kiállított tanúsítványt.

Igéretett tett az IRM Oktatási Főigazgatósága, hogy - az eddigi évekhez híven - jövő tavaszra és jövő őszre is lehetőséget, sőt támogatást biztosít egyetemünk pedagógiai karának, illetve az itteni Regionális Bőnmegelőzési Képzési Központnak a szabadegyetem megszervezésére.

Bízunk abban, hogy a következő szabadegyetemen még több hallgatónkat köszönthetjük, lehetőleg minden soproni karunkról, bár minden soproni és sopron környéki érdeklődőt is szívesen látunk.

Dr. Teleki Béla

SZOCIÁLPEDAGÓGIAI TANULMÁNYÚT BURGENLANDBAN

A Benedek Elek Pedagógiai Kar II. évfolyamos szociálpedagógus hallgatói és néhány III. éves hallgatótársuk tanulmányi kiránduláson vett részt az osztrák Burgenland tartományban.

A Cenacolo közösség házában Kleinfrauenhaidban /Kisboldogasszony/ a kábítószer függő fiatalok terápiás lehetőségeit ismertette meg Georg közösségi tag, akinek életszerű, hiteles előadása a hit és a gyógyulás kapcsolatát érzékeltette.

A Burgenlandi Katolikus Karitász igazgatója Dr. Markus Glatz-Schmallegger felvázolta a szervezet szerteágazó, rendszerezett munkáját, amelynek fókuszában mindig a segítségre szoruló ember áll. A Karitászban négy lépcsős tevékenységi rendszerben önkéntesek látják el a szegényeket, az időseket, a fogyatékosokat és a menekülteket.

A harmadik intézményben ismerősként fogadták a kísérő tanárokat, hiszen az eisenstadti /Kismarton/ pedagógiai főiskola /Pedagogische Hochschule Burgenland/ professzora Prof. Pehofer úr a Benedek Elek Pedagógiai Karon is ismert szakember. Az osztrák közoktatási struktúra elméleti bemutatása után az iskola szupermodern épületében vezette körbe kolléganőjével Dr. Michaella Auner gyakorlati igazgatóval a hallgatókat és kísérőiket. A nyelvi nehézségek leküzdésében Babai Zsófia főiskolai adjunktus kiváló tolmácsolása segített.

A korábbi kapcsolatok és a jelen együttlét remélhetőleg hosszabb távú szakmai és tanulmányi kapcsolatot indít el. Mindhárom intézmény magas szintű szakmai elhivatottsága és őszinte, barátságos vendégszeretete tartalmas és szép napot adott a program résztvevőinek.

NYELVEK ÉS KULTÚRÁK DIALÓGUSA - APÁCZAI FÜZETEK 3.

A kaleidoszkópot megforgatva szebbnél szebb, tarka-barka képek villannak fel szemünk előtt. A tanulmánykötetben szereplő írások az alkotótevékenység egy-egy fázisát villantják fel az olvasó előtt, és így egybefűzve híven tükrözik a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar Idegen Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszéken, az Alkalmazott nyelvészet és nyelvoktatás szakmai műhelyében folyó sokrétű munkát.

A struktúra és a tartalom eleve dichotóm: oktatás és kutatás; egzakt tudományosság és esszéista emóció; ontologikus filozófia és iskolai tananyag; moralizálás eszmetörténeti összefüggésben és a közélet színpadán; történelmi távlat és aktualitás, nyelvészet és irodalom. A gyűjteményes kötet szerzői a kultúra bizonyos szegmensét közvetítik a legkülönbözőbb korosztályok számára: a világgal csak ismerkedő gyermekektől a gazdag élettapasztalattal rendelkező bölcsekig, a kisiskolásoktól a bölcsészekig. A szó klasszikus értelmében vett igazi tanárt éppen ilyennek képzeljük; ő az, aki tanítványaival szemben mindig megtalálja a megfelelő hangot, stílust, és kiválogatja számukra azt, amire éppen szükségük van. Az Apáczai Füzetek harmadik kötete ezért méltó az ünnephez, melyen megjelentették, a győri tanítóképzés 230. évfordulójához.

A kötet öt fejezetre tagolódik: Nyelvtudomány és oktatás. Európai dimenziók az oktatásban. /Több nyelv - több esély: nyelvtanulás, nyelvtanítás. /Icing ont the cake: gyermekirodalom a nyelvtanításban. /Irodalomtudomány, avagy irodalmi művek üzenete. /Kutatásainkból: hallgatóink körében végzett empirikus vizsgálat tapasztalata. A kötet végén található Könyvszemlében a tanszéken kidolgozott tananyagot mutatják be a fejlesztők.

Az első fejezetben két magyar, és egy angol nyelvű értekezés szerepel: Lőrincz Ildikó: 10-11 éves tanulók metanyelvi képességeinek fejlődése egy plurális nyelvi program nyomán. / Görcsné Muzsai Viktória: Kétnyelvűség és oktatás: sajátos kétnyelvű iskolák tapasztalatai. /Björn Freiberg: Alliance of Civilizations, Phase 2: Implementing the National Plans. A közös nevező ezekben a tanulmányokban minden bizonnyal az a felelősségvállalás, amit a nemzetközi perspektívában gondolkodó kutató szakember érez a hazai oktatás tartalmi és szervezeti korszerűsítése iránt. Björn Freiberg az írástudók elkötelezettségével fontos figyelmeztetést fogalmaz meg: veszélyek forrása lehet, ha a nemzeti tantervekbe túl gyorsan, felületesen, és sematikusan kerül át az európai integráció értékrendje.

A második témakör a „Több nyelv - több esély"-filozófia gyakorlati megközelítését adja, amikor az úgynevezett kis nyelvek tanulásának, tanításának pespektíváit latolgatja napjaink bonyolult világában. A fejezet két magyar nyelven (Kis Zita Margit: Mit ér a nyelv, ha magyar...? és Kissné Pintér Zsuzsa: Miért éppen az olasz?), egy orosz nyelven, és egy lovári (Szilágyi Magdolna: Sostar mishto-j te sityos romanes) nyelven írt tanulmányt tartalmaz, melyek a társadalmi nyelvhasználat és a nyelvpolitika kereteiben ágyazódnak. A szerzők számos, további megfontolásra érdemes tanulságot vonnak le e nyelvek jelenben betöltött szerepét, jövőbeni funkcióját illetően, és megfogalmazzák ajánlásaikat a felsorolt nyelvek választása, társadalmi hasznossága érdekében.

A Gyermekirodalom a nyelvtanításban című rész szintén kétnyelvű, egy magyar, és két angol nyelvű tanulmánnyal: Helen Sherwin: Children's literature in the primary foreign language classroom /Makkos Anikó: Miért olvassunk a kisiskolásokkal kortárs gyermekirodalmat? /Szénási Annamária: Indian Image in American Literature: a genre in change. A tanszéken a tanítóképzés nagy múltú hagyományát ápolva napjainkban is folytatódik a hat-tíz évesek képzésével kapcsolatos kutatómunka. A három tanulmányban felfedezhetünk közös vonásokat is, mert mindegyikre jellemző a szakszerű megközelítés és az érzelmi kötődés összefonódása, ami a szóban forgó korosztállyal való foglalkozás szempontjából bizony nagy erénynek számít.

A negyedik egység címe: Irodalomtudomány, avagy irodalmi művek üzenete. Nyelvi szempontból ez homogén fejezetnek tekinthető, itt ugyanis a német irodalom kerül terítékre. A szerzők egymástól távol eső korszakokból választják témáikat, de legalább ennyire különbözőek a felidézett műfajok, és a megközelítések módozatai is. A szépirodalom valóban a szellemi kihívás és a zabolátlan szabadság birodalma. Rohanó világunkban különleges élménynek számít, ha az olvasó a líra időtlenségével, a klasszikussá vált próza bölcsességével, vagy az eszmetörténet nagy vonulataival szembesül: Vajda Károly: A keresztény-zsidó testvériség amfibolái Bobrowskinál. /Szabó Erika: Die Gattung des Nibelungenliedes. /Horváth Viktorné: Ingeborg Bachmann: Das deißigste Jahr. /Vajda Károly: Grenzerfahrung, Ereignis, Andenken und Andacht. Ontologische Verortung der Interpersonalität des Gedenkens in Robert Musils Amsel. Az olvasóközönséget illetően viszont meglehetősen megosztott ez a fejezet; két írás, egyik magyarul, másik németül, kifejezetten a szűk szakma felé irányul. Utóbbiban a szerző az 1996-2006-os német helyesírási reform elutasítása révén is kifejezi különállását, elhatárolódását (valószínűleg nem a kötet többi német nyelvű írásától, ezért hasznos lett volna, ha döntését indokolja, legalább egy röpke jegyzet erejéig). A negyedik rész másik két írása szélesebb olvasói tábort céloz meg, az iskolai kereteken túl a könyvtárba járó, esetleg könyvet vásárló réteget is beleértve.

Az oktatási gyakorlat napi problémáiba enged bepillantást Stefan Aubreville: Belastung der Studenten und Bewertung von Studienleistungen anhand einer Stichprobe eines dritten Studienjahres című tanulmánya. Kiemelendő érdeme a szerzőnek, hogy oktatásszervezési és tanulás-technikai problémák feltárására is vállalkozott. Valószínűleg sajátos funkciója volt a felmérésben a német nyelvnek (úgy tűnik, maga a kérdőív német nyelvű volt). Szívesen értesültünk volna a nyelvhasználattal kapcsolatban további részletekről, a célkitűzésekről, az adatgyűjtés menetéről, körülményeiről.

A tanszéken folyó munkáról alkotott kép hiányos lenne egy saját fejlesztésű tananyag bemutatása nélkül: Csapóné Hor-

váth Andrea: „Tourismus einmal bunt" - szakkönyv bemutatása. A szerzők már túl vannak a könyv gyakorlati kipróbálásán, két év tapasztalata és az elvégzett felmérés alapján bátran kijelenthetik, hogy a tananyag jól és eredményesen használható az idegenforgalmi és szálloda szakos közgazdász hallgatók képzésében.

A szellem embere számára természetes a témák, módszerek és nyelvek sokszínűsége, egyenrangúsága. A kreatív alkotóközösségek összetartó erejét az a kölcsönös tisztelet adja, ami egyben az eredményes munka és az értékteremtés záloga is. A Nyelvek és kultúrák dialógusa című kötetben öt nyelven olvashatunk tanulmányt, helyzetleírást, műelemzést, módszertani ajánlást, kutatási beszámolót. A szerzők megállapításai, következtetései és ajánlásai alapján kirajzolódnak az anyanyelvi, idegen nyelvi és irodalmi oktatás-kutatás aktuális kérdéskörei. Az olvasó örömmel és kíváncsisággal pillant be az Idegen Nyelvi és Irodalmi Intézeti Tanszéken, az Alkalmazott nyelvészet és nyelvoktatás szakmai műhelyében zajló szakmai munka tematikájába, módszertanába. Kollégák, szakemberek, és az oktatás különböző szintjein valamilyen módon érintett érdeklődők elismeréssel nyugtázhatják a tanszéken elért eredményeket. A könyv elegáns külalakja, grafikai megoldása, és a színvonalas nyomdatechnika összhangban van az értékes belső tartalommal, és megkönnyíti az olvasókhoz való eljutást, valamint hozzájárul a Nyugat-magyarországi Egyetem Apáczai Csere János Kar hírnevének, szakmai tekintélyének öregbítéséhez.

Dr. Garai Anna PhD, egyetemi docens,
Széchenyi István Egyetem, Kautz Gyula Közgazdaságtudományi Kar,
Nemzetközi Kommunikáció Tanszék, Győr

ADVENTI HANGVERSENY AZ EGYETEMEN

"Adventi lény az ember. Nincs is másból, mint tiszta reménykedésből, ő maga a megtestesült várakozás."

D. Szabó Ede: A karácsony poézise című művének gyönyörű sorát választotta az egyetem adventi koncertje jelmondatául.

A mottó tömören fejezte ki azt a reménykedéssel és várakozással teljes lelkiállapotot, amellyel az egyetem egyik legszebb ünnepi eseményét előkészítette.

Az ünnepi est igazi közönségsiker volt, a művészek és a rendkívüli művészi produkciók vastapsot kaptak. A hangversennyel az egyetem egyik legnagyobb magyar zeneszerzőnk, Kodály Zoltán születésnapját is ünnepelte, a kórusaink előadásában felcsendülő adventi énekek őt dicsérték és ünnepelték.

A hangverseny a feltöltődés és felkészülés reményében fogant és - mint hajdanán a betlehemi csillag a háromkirályoknak - biztos és jó segítő kíván lenni azon az úton, mely legszebb és legszentebb ünnepünkhöz, a karácsonyhoz vezet.

POSZTUMUSZ CIVITAS FIDELISSIMA DÍJ GIDAI ERZSÉBETNEK

Posztumusz Civitas Fidelissima díjban részesítette SMJV közgyűlése Gidai Erzsébet professzor asszonyt, a Közgazdaságtudományi Kar egykori alapító dékánját.

† Prof. Dr. Gidai Erzsébet

2008. december 14-én, a Hűség napján Sopron városa posztumusz Civitas Fidelissima díjjal tüntette ki Prof. Dr. Gidai Erzsébet munkásságát és iskolaalapító tevékenységét.

Professzor asszony, aki 2008. augusztus 19-én örök búcsút vett tőlünk, az egyetem kiváló oktatója, hazai és nemzetközi körökben elismert kutató volt. A közgazdaságtudomány doktoraként hazai és nemzetközi szaktekintélynek számított.

- Gondolkodni, dolgozni, szüntelenül alkotni - ez volt hivatása, s ez ma - földi létének befejeztével - életének üzenete. Elévülhetetlen érdemeket szerzett a Nyugat-magyarországi Egyetemen a közgazdász képzés elindításában, a Közgazdaságtudományi Kar alapításában, valamint a kar Széchenyi István Doktori Iskolájának megteremtésében- foglalta össze a tudós professzor asszony munkásságát Prof. Dr. Faragó Sándor rektor úr, Prof. Dr. Gidai Erzsébet temetésén elmondott beszédében.

Csiha Tünde Noémi

EGY RENDKÍVÜLI ÉVFOLYAM, RENDKÍVÜLI TALÁLKOZÓJA SOPRONBAN

2008. augusztus 21-én került sor Sopronban a Bányamérnöki Karon és a Földmérőmérnöki Karon 1955-ben valétált (nappali tagozatos) mérnökök rendkívüli évfolyam-találkozójára a Nyugat-magyarországi Egyetem Rektori Tanácstermében.

A találkozót - mai szemmel - rendkívüli évfolyam (talán inkább évfolyamok) tagjai tartották, akik közül sokan jogilag más egyetem, más karán fejezték be tanulmányaikat, mint ahol első évre beiratkoztak, anélkül, hogy tanulókört váltottak volna. 1951-ben ugyanis Miskolcon beiratkozott 171 és Sopronban beiratkozott 69 főből együttesen került ki az 1953 szeptemberében a Bányamérnöki Kar 145 fővel és a Földmérőmérnöki Kar 64 fővel megkezdett 5. szemesztere, amely öt szakra oszlott. A Bányamérnöki Karon diplomázottak közül többen az első két évet Sopronban teljesítették, míg a Földmérőmérnöki Kar geofizikus hallgatói az előző évet Miskolcon és Sopronban párhuzamosan fejezték be. De azért is rendkívüli ez az évfolyam, mert az 1955-ben valétált és nagyobb részt 1956 áprilisában diplomát kapott mérnökök a gyakorlati munkájuk megkezdésekor csöppentek bele a forradalomba. Ennek következtében az évfolyam tagjainak jelentős hányada a világ sok országában szerezte meg mérnöki gyakorlatát, és szerzett a magyar mérnököknek tekintélyt. Nagyobb része viszont Magyarországon már kezdő mérnökként is olyan feladatokkal került szembe, amely még a bányászat nagy gyakorlatú szakembereinek is újdonság volt. Addig Közép-Európában ismeretlen iparágakat, technológiákat és irányítási módszereket kellett a Kárpát-medence sajátos természeti adottságai mellett megvalósítani a diploma átvételét követő évtizedekben.

A találkozó előzménye az „Egy évfolyam története a magyar bányászat sorsfordító évtizedeiből 1951-2006 " című könyv megjelenése volt.

A találkozón 38 volt évfolyamtárs, két évfolyamtárs özvegye vett részt, hozzátartozókkal együtt 82 fő. Jelen volt még a Nyugat-magyarországi Egyetem rektora, a Műszaki Földtudomány Kar dékánja (Miskolc), valamint „örökös firmánk", Molnár László, a soproni Központi Bányászati Múzeum nyugdíjas igazgatója.

Találkozónk végül azért is rendkívülivé vált, mert a jelenlegi első évesek beiktatására (balekoktatására, gólyatáborra) készülő hallgatók (erdészek, faiparosok, közgazdászok, stb.) előző este véletlenül meghallván a „veteránok találkozóját", még az egyetem rektorát is meglepve, waldenben és grubenben várták a találkozó résztvevőit. A főépület előtt készült együttes fényképek után az I. emeleti rektori tanácsterembe ballagók és családtagjaik némelyike bizony könnyeikkel küszködve lépkedett az egykor olyan alacsonynak tűnt lépcsőkön az ifjak által énekelt „Tisztelet a bányász szaknak..." hangjaira.

Az Ünnepélyes Katalógus az elhunyt professzorainkra való emlékezéssel indult, majd ezt követően az öt szak (bányaművelő, olajmérnök, geológusmérnök, földmérőmérnök, geofizikusmérnök) elhunyt tagjainak katalógusával folytatódott, amely alatt folyamatosa szólt a klopacska. A professzorok emlékére, majd az egyes szakok halottaira való emlékezésként - szakonként - meggyújtottak egy-egy mécsest.

A találkozó résztvevői másnap zömmel Sopronban maradtak. A szervezők (Simon Sándor, Dr. Salamon Miklós, Sallay Árád, Dubóczky Gábor) a „Kishordó" kocsmában foglaltak helyet, ahol 11 órától sötétedésig megtalálható volt ezen a napon a társaságunk valamelyik tagja, mint egykor, szombat délutánonként a „Deák Tanszéken" vagy Näher sörözőjében, ösztöndíjosztást követően.

Csak azt nehéz elfelejteni, hogy a klopacska többekért szólt, mint ahányan üdvözöltük egymást...

Jó szerencsét! Üdv az erdésznek! Legyen fényes sikere a kohásznak!

† Dr. Szalai László
aranyokleveles bányamérnök

A találkozón a hozzátartozókkal együtt 82 fő vett részt

HAMVAS BÉLA: AZ ÉBERSÉG

1. A történet előtti őskor szellemének őre India szent könyve: a Véda. A Véda szó a vidja származéka, és kapcsolatban áll a latin viderével, vagyis körülbelül azt jelenti, hogy nézni és látni. Mindaz, amit a Véda mond, elsősorban látvány és kép. Nemcsak az a kép, amit az ember nappal lát, hanem az is, amit álmában és képzeletben; de úgy látszik, nemcsak a dolgok képe, hanem a dolgok értelme és jelentősége is; az is, ami a dolgokkal történik, ami a dolgokat egybefűzi és elválasztja. Ezért azok a magyarázatok, amelyek szerint a vidja annyi, mint nézni és látni, szűknek bizonyultak. Helyesebb, ha az ember azt mondja, hogy a vidja jelentése: tudás. Ezen az állásponton van Guénon. Azt írja, hogy a Véda a világ minden dolga felől való tudás, éspedig az ősidők örök és szakrális tudása. A dolgok eredeti értelmének tudása.

Ez így nagyobbára egyszerű és érthető. A valóság azonban ennél végtelenül egyszerűbb és határtalanul fontosabb. A Véda (vidja) tulajdonképpeni jelentése: éberség. A Véda az éberséget őrizte meg, őrzi és adja tovább; és ez az őskor szelleme, a történet előtti idő lényege. A Véda egyedülálló feladata, hogy felébreszt, éberséget hoz és ébren tart. Nem nézni és nem látni tanít, még kevésbé tudni. A tudáshoz az kell, hogy az ember lásson; de ahhoz, hogy az ember lásson, ébernek kell lennie. A Véda felébreszt abból az álomból, ami az emberi élet itt az anyagi földön; a zárt életet áttöri és megnyitja; a dolgok eredeti értelmét megmondja, az ember szemét felnyitja és a világ autentikus értelmét közli. Mert annak hatása, amit mond, nem az, hogy az ember a világ képét látja és tudja, hanem az, hogy a látványtól felébred.

2. Amikor Szókratész a méregpoharat kiitta, tagjai kihűltek, és a dermesztő halál szíve felé közeledett, még annyit mondott: Ne felejtsetek el kakast áldozni Aszklépiosznak.

E hely értelmére vonatkozólag régebbi kommentár fölött nem rendelkezünk; az újabbak pedig nem nagyon értik. Megpróbálkoznak azzal a magyarázattal, hogy Aszklépiosznak a meggyógyult betegek szoktak áldozni, és Szókratész halála pillanatában arra céloz: az élet nagy betegségéből gyógyult meg. Ez a megfejtés persze nem egyéb, mint Schopenhauerrel megfoltozott Szókratész.

A kakas, amit Aszklépiosznak fel kell áldozni: az éberség. Ez a kakas az, amely a templomok tornyán forog. Ez a szélkakas a házak tetején és a nemesi címerekben. Még mielőtt a kakas megszólal, szól az Evangélium, háromszor fogsz elárulni engem. Értelme: mielőtt a lét teljességére felébredsz és egész valóságában megérted, hogy mi az, ami veled történik, nem teszel mást, mint permanens árulást követsz el Isten és önmagad ellen.

Az Olajfák hegyén, amikor az Úr imádkozni vonult, így szólt: "Virrasszatok és imádkozzatok". S mikor visszatért, a tanítványok aludtak.

Iránban a kakas neve Paroderes, és ő hozza az embereknek "a kötelességek buzgó teljesítését". Amikor reggel megszólal, az Aveszta szerint azt jelenti: "Keljetek fel és imádkozzatok, mert eljön Busjaszta, az álmosság démona, aki azzal hiteget: - Csak aludj, ember, aludj, a te időd még nem érkezett el".

Éberség nem annyi, mint ébrenlét. Nem annyi, mint az érzékeket tevékenységben tartani, látni, nézni, cselekedni, mozogni, tudatosnak lenni, tudni. Az ébrenlét sem egyéb, mint az alvás egy neme: az érzéki világban levő alvás. És az a kakas, amelyre Szókratész céloz és amelyről az Evangélium beszél, és Paroderes, az az éberség, amely éppen az érzékek világából való felébredésre hív. Az az éberség ez, amely látja és tudja, hogy az érzéki világ is álomkép. Szókratész, amikor a méreg szívéhez közeledik, ebből az álomból ébred fel. Ezért kell Aszklépiosznak kakast áldozni hálából, hogy - felébredt. Szókratész azért kérte, hogy nevében kakast áldozzanak, mert az egyetlen dolog, amit magával akart vinni, az, ami a lét minden állapotában és minden lehető világban, itt az anyagban, ott a szellemben, amott az istenek között és azokon túl az örök megváltozhatatlanban, az egyetlen fontos: ez a kakas ébersége. Ezért van a templomok tornyán kakas. És aki, mint a tanítványok az Olajfák hegyén, alszik, az nemcsak álmos. Az nem is tud semmit és nem is lát semmit. Az vak és tudatlan; mert tudás-látás-éberség összefügg úgy, hogy az éberség minden látás és tudás feltétele. Aki pedig vak és tudatlan, az bizonytalan és ingatag és gyáva és áruló. Háromszor fogsz elárulni engem.

Aki vak és tudatlan és kába, és akit az álmosság démona megtéveszt, azt hiszi, hogy az ő ideje még nem érkezett el, egész életét átalussza érzékeinek és képzeletének álomképei között. A földi életnek végzetes lehetősége, hogy az ember benne tökéletesen elalszik. Ha nem lenne kakas, mindenki aludna.

Az éberség az ember metafizikai érzékenysége. Meta ta phüszika pedig annyit jelent, hogy: túl a természeten. - Természetfölötti érzékenység, amely néz és lát és tud olyat is, ami az érzékek számára hozzáférhetetlen. Az éber, aki az érzékek, az értelem, az érzések, a szenvedélyek jelenségein túl lát. Buddha állandó jelzője: a tökéletesen felébredett. De a buddha szó maga is szellemi éberséget jelent. A felébredt álmodó. Aki az álmosság minden faját levetette, nem alszik többé sem érzékeiben, sem szenvedélyeiben, sem értelmében, sem vágyaiban, sem zárt emberi Énjében.

(Az idézett írás a Hamvas életműsorozatban a Medio Kiadónál 2006-ban megjelent Scientia Sacra I. kötetében található. Hamvas Béla örököseinek szíves hozzájárulásával jelenhet meg lapunkban.)

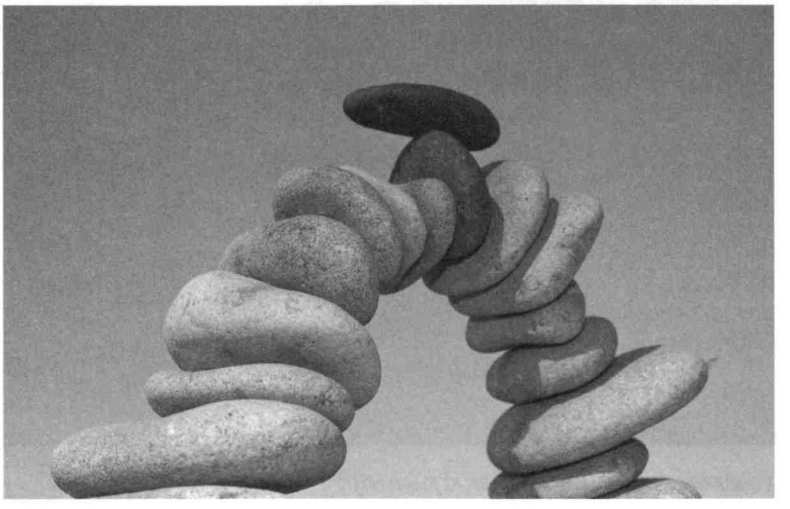

A RÓMAIAK ÉS A BOR

A Római Birodalomban a szőlő termesztése annyira népszerűvé vált, hogy néha már a gabona és haszonnövények termesztését veszélyeztette, nem beszélve a szabad itáliai szőlőbirtokosok érdekeiről.

Hispánia, Gallia, Pannonia, Kisázsia, a régi görög területek ontották a jobbnál jobb borokat. Domitianus császárnak (81-96) Kr. e. 92-ben rendeletet kellett hoznia a provinciák szőlőtőkéinek kivágására, sőt még a szőlővessző kivitelét is megtiltotta Itáliából. Ezt a rendeletet, mivel érintette az egész birodalom szőlőterületeit, teljesen soha nem tudták végrehajtani. A sikertelenség és a gazdasági érdekek miatt Probus császár (276-282) volt az, aki elsőként, feloldva a domitiánusi korlátozásokat, elősegítette a szőlőtelepítést egész birodalmában. Pannoniában, Sirmium közelében saját katonáival ültettetett szőlőt, akik valószínűleg a nehéz földmunkák miatt elégedetlenkedve és persze elmaradt zsoldjuk miatt is, a források szerint egyszerűen szőlőkarókkal agyonverték őt.

A ránk maradt forrásokból tudjuk, milyen szőlőfajtákat ismertek birodalom szerte. Egy Pécs (Sophiane) közelében talált Liber oltárkövön a termesztett szőlőfajtákra történik utalás, miszerint : "Csemegeszőlőt, gömbölyű aprószemű, erős lesbosi kecskecsöcsű és cabaliai borostyán levelű szőlőt" ismertek. Columella római író a tartományi szőlőknek több fajtájáról is ír: a támasz nélkül álló "rövid törzsű fácskákat"(arbuscula),"luga sokat"(canteriates), a támaszték-náddal körülvett „karikásoka t"(characatas) és a "kúszó művelésű" szőlőket (stratorum) említve meg. Az idősebb Plinius Historia Naturalis című művének XV. kötetében, mintegy nyolcvanra becsülte a híresebb szőlővidékek számát, a borfajtákat pedig száznyolcvanra.

A leírásokból tudjuk, hogy a szőlőműveléssel foglalkozó vinitorok, ültetésnél csak a II-III. századtól alkalmazták a gyökereztetett vesszőket és szőlőik nagy részét kapával mélyített barázdába ültették. A régészeti kutatások során több munkaeszköz került elő, így a jellegzetes négyszög alakú kapák, sarlóra emlékeztető metszőkések és az elhalt részek eltávolítására szolgáló balták, amelyek mind-mind a fejlett gazdálkodásra utalnak a birodalom szőlővidékein.

A rómaiak - görög szokás szerint - már nagyon korán megkülönböztették a borok minőségét és termőterületét. A későbbi időszakokban már az évjáratokat is feljegyezték. A borok évjáratát az adott évben működő consul nevéhez kötötték, s így tartották számon a jobbakat. Pld. Ilyen volt a Kr.e. 121-es év, amikor Lucius Opimius volt a konzul, s ezt az évjártot „opimusi"-nak nevezték.

A rómaiak, természetesen görög mintára szintén vízzel higították a bort, amit vinumnak neveztek, ellentétben a tömény, higítatlan merummal. A borból készült ecetet szintén felhasználták fogyasztásra. A nagy melegben a rabszolgák és a katonák gyakran csak ecetes vizet, posca-t ihattak.

A rómaiak is ismerték a borok különféle kezelési eljárásait, gyakran készítettek fűszerekkel, mézzel, egyéb adalékanyagokkal vegyített borszerű italokat, s ezeket, a borokkal együtt gyógyszerként is használták. (Bővebbet megtudhatunk ezekről az italokról és az ókori borokról a Borlexikon idevonatkozó részeiben.)

A birodalom minden lakosa valamilyen formában hozzájuthatott borhoz, nyilván a pénz mennyisége határozta meg a minőséget is. Tudjuk, hogy a házi borok mindössze negyedébe kerültek a minőségi, jó boroknak. Ez utóbbiakról pedig az árjegyzékek tanúskodnak, így híresek és finomak lehettek a falernumi, picenumi, tiburi, sabinumi, aminai, surrentumi - Itáliában termett borok, de a drágábbak közt említik az Egyiptomból származó saisi borokat is.

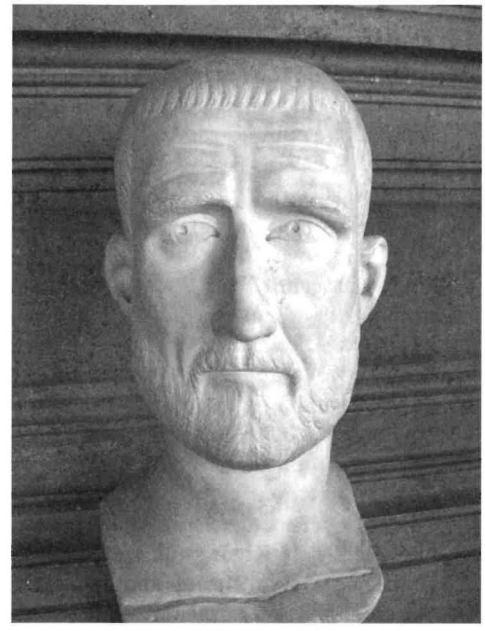

Probus császár, akit szőlőkarókkal ütöttek agyon

A lakosság borfogyasztása még a higítás ellenére is hatalmas bormennyiséget feltételezett, Cato szerint csak a rabszolgáknak évi 10 amfóra bort, tehát durván 260 litert kellett adni. Ebből kalkulálhatjuk ki, hogy a nagyjából 1 millió lakosú Róma városa is legalább 1,5 millió hektoliter bort fogyasztott el egy esztendőben, a legminimálisabb becslések szerint is.

A rómaiak bor és ecetboltokban, (kapéleion) vagy kisméretű borkimérésekben, borozókban, (tabernákban), esetleg a rossz hírű, bordélyházként is funkcionáló cauponákban juthattak hozzá a kedvelt italhoz. A higítás egyébként hamarosan kiment a divatból, ez részben a lazuló erkölcsöknek, részben az elegendő bormennyiségnek volt köszönhető. Horátius, a híres költő például egyenesen bűnnek tartotta, ha jó falernumi borába vizet kevernek.

A római császári udvar is meglehetősen sok bort fogyasztott, persze a jobb minőségűek közül. A korai császárok is szerették az isteni italt, de a későbbi időszak már az iszákosokat is megemlíti. Maximinus Thrax (235-238) például a korabeli leírás szerint naponta egy amfóra, tehát 26 liter bort fogyasztott el, azon már meg sem lepődünk, hogy mindehhez 13 kg húst is megevett.

A nők sokáig nem juthattak borhoz, görög hatásra még azt is büntették, ha egy nő a borospince közelébe merészkedett. Augustus császár felesége, Livia Augusta volt az első, akiről feljegyezték, igenis szerette a bort, sőt saját bevallása szerint hosszú életét annak köszönhette, hogy minden nap kortyolgatott egy keveset kedvenc punicumi borából.

Nagy Róbert történész-geográfus, a NYME-AK Idegenforgalmi Intézeti Tanszék oktatója

HŰSÉG ÉS BÁTORSÁG A HAZÁÉRT

A versailles-i Grand Trianon palotában – 1920. június 4-én – sorshúzás alapján aláírt békediktátum megpecsételte Magyarország sorsát. Az I. Világháborút követően hazánkban fordulatos események sora vezetett a végzetes esemény felé.

Miután IV. Károlyt nem ismerték el uralkodónak, a hatalmat átvevők több meggondolatlan lépést követtek el. Ilyen volt a páduai egyezményt sárba tipró belgrádi paktum, mely teret engedett az antant csapatok bevonulásának, a magyar haderő leszerelése 1918-ban, valamint olyan államberendezkedés létrehozása, amit nyugat „veszélyes kommunista tűzfészeknek" nyilvánított. A Saint Germain-i szerződés Ausztriához rendelt három magyar vármegyét, melyből - Moson-Sopron-Vas - 50 nagyközséget, 270 kisközséget, Rusztot, Kismartont és Sopront ítélték oda. 1919 elején kezdetét vette a párizsi békekonferencia. Márciusban hazánk elveszítette a Felvidéket és a Délvidéket. December 1-jén a Szövetséges Hatalmak Legfelsőbb Tanácsa meghívja a magyar megbízottakat a „békefeltételek" átvételére. Az 1920 januárjában Párizsba érkező küldöttséget élén gr. Apponyi Alberttel őrizet alá veszik és kötelezik őket a diktátum vita és módosítás nélküli elfogadására. Apponyi nyolcjegyzékes beszédében elfogadhatatlannak tartotta a békefeltételeket. Szemtanúk szerint olyan fájdalom volt a hangjában, hogy sokan sírva fakadtak a teremben - az „emberiség lelkiismeretének ítélőszékét" emlegette.

A megmozdulások közül az a négy jelentse az örök mécses lángját, amelyeket még akkoriban, illetve napjainkban nevesítettek, méltó emléket állítva a városok és falvak hazaszeretetének, és a hősök emlékezetének.

CIVITAS FIDELISSIMA: Sopron, a leghűségesebb város

1921. augusztus 20-án a soproniak a Szent Mihály-templomban, magyar ruhában, halálsápadtan, könnyes szemekkel énekelték: „Hol vagy, magyarok tündöklő csillaga...". Augusztus 28-án eldördült az első fegyver. Ez volt az első ágfalvi csata. Maderspach Viktor bányászhallgató képviselte akkor az Akadémiát. Tizenegy nap múlva pedig újabb csata indult, a második, melyben Machatsek Gyula erdőmérnök és Szecsányi Elemér bányamérnök hallgatók és mások estek el a nyugati vármegyét védelmezve. Egy egykori résztvevő akadémista ennek nyomán írja: „A kihulló, piros vércseppek minden tavasszal fehér virágokba szöknek az ágfalvi zöld mezőkön" (Krug Lajos[1930]). 1921. október 13-án a velencei egyezmény alapján népszavazást írtak elő Sopron, Brennbergbánya, Ágfalva, Balf, Fertőboz, Fertőrákos, Harka, Kópháza, Nagycenk és Bánfalva hovatartozását illetően. A népszavazás eredménye ismert. December 14-én Sopronban, 15-én Brennbergbányán, a többi faluban 16-án dőlt el a kérdés. A hűséget az 1922. évi XXIX. törvény emelte örök rangra.

COMMUNITAS FIDELISSIMA: Szentpéterfa, a leghűségesebb falu

Az Ausztriának ítélt területeken, az elcsatolást követően Vas vármegyében, 10 faluban tiltakozások kezdődtek. E községek, főként a magyar érzelmű horvát lakosság kezdeményezésére, politikai tárgyalások, tüntetések és végül a nyílt népszavazás eredményeképpen 1923. január 10. és március 9. között visszakerültek Magyarországhoz. Szombathely térségében, attól nyugatra fekszenek: Kisnarda, Nagynarda (ma Narda), Alsócsatár, Felsőcsatár (ma Felsőcsatár), Németkeresztes, Magyarkeresztes (ma Vaskeresztes), Horvátlövő, Pornóapáti, Szentpéterfa, Ólmod. Szentpéterfa lakosainak többsége - a trianoni események után is még - horvát volt (80%, ma is 60%), mégis Magyarország mellett döntöttek. Ezért Vas Vármegye Törvényhatósági Bizottságától a Magyar Nemzeti Szövetség (később Magyarok Világszövetsége) javaslatára 1923-ban a többi érintett községgel együtt megkapta a leghűségesebb falu címet.

CIVITAS FORTISSIMA: Balassagyarmat, a legbátrabb város

Az I. világháborút követően az újonnan megalakult Csehszlovák Köztársaság hadserege az Aszód-Balassagyarmat-Ipolytarnóc-Losonc vasútvonalat akarta elfoglalni, hogy még délebbre tolja az ország határait. A megszálló cseh csapatok ellen irányult az a fegyveres kiűzés, amelyet 1919. január 29-én polgárok, munkások, börtönőrök, vasutasok, diákok vívtak ádáz küzdelemben. Így a trianoni béketárgyalás eredményeként Balassagyarmat Magyarország része maradt. Január 29-e a város számára 1998 óta hivatalos ünnep. A „legbátrabb város" megtisztelő címet 2006 óta viseli a város. Az országos elismerést a 2005. évi XXXIX. törvény foganatosította. Az egykori polgármester 1919-ben így írt: „Tudja meg minden magyar, hogy mit tett Balassagyarmat 1919. január 29-én, és tanuljon! Tanuljon hitet, tanuljon lelkesedést, tanuljon önzetlenséget, áldozatot!" (Horváth Sándor [1919]).

COMMUNITAS FORTISSIMA: Kercaszomor, a legbátrabb falu

Az Őriszentpétertől dél-nyugatra fekvő Szomoróc lakosai a szomszéd település lakosainak és helyőrségének segítségével 1920. augusztus 1-jén fegyveres harcokban kiszorították a megszállókat. A községet, annak ellenére, hogy a diktátum Magyarországnak ítélte, a jugoszláv állam fennhatósága alá vették. A szomorócziak tiltakoztak ugyan, de ennek eredménytelensége miatt saját kezükbe vették sorsukat. Augusztus első napjának éjszakáján egy Kercán szolgáló hadnagy 17 határőrrel és a falubeliekkel megrohamozták a megszálló katonaságot, akiket menekülésre kényszerítettek. Az önkényes akciót követő meghurcolások, letartóztatások ellenére a Határmegállapító Bizottság Szomorócot más falvakkal együtt ismét Magyarországnak ítélte. A későbbi ellentámadásokat is sikerült visszaverni, így 1922. február 9-én Szomoróc végleg lerázta magáról a szerb-horvát-szlovén megszállást. 1942-ben egyesül Szomoróc és Kerca, Kercaszomor néven. A község bátorságát a Parlament 2008. október 27-én, a 2008. évi LXIV. törvény megalkotásával jutalmazta.

Dr. Horváth Csanád
egyetemi docens

EGY ERDÉLYI FALUKUTATÓ TÁBOR ÉLMÉNYEI

A Nyugat-magyarországi Egyetem Benedek Elek Pedagógiai Karának hallgatójaként tizenhat társammal együtt október elején egy hetet tölthettem el Mezőmadarason. Utazásunk célja a kutatás volt, a női szerepek változását vizsgáltuk az erdélyi faluban. A munka mellett természetesen jutott idő a kikapcsolódásra is.

A napok közös reggelivel indultak, majd rövid munkamegbeszélés után mindenki útra kelt, hogy feltérképezze a falu női lakóinak életét, egy nyolc oldalas kérdőív, valamint mélyinterjúk segítségével. Kérdőíves vizsgálatunk arra irányult, hogy ebben az 1500 lelkes magyar faluban, hogyan változtak meg a női szerepek a rendszerváltás után. Elsősorban olyan édesanyákkal beszélgettünk, akik óvodás vagy általános iskolás korú gyermeket neveltek. A Benedek Elek Pedagógiai Kar Társadalom- és Neveléstudományi Kutatóintézetének vezetője, Dr. Kulcsár László professzor úr által összeállított kérdőív sok oldalról közelítette meg a helyi emberek életét. Megtudhattuk, hogy a falu lakói milyen körülmények között élnek, a szülőknek milyen a kapcsolata egymással és gyermekeikkel, valamint óvatosan érintettük a családon belüli erőszak kérdéskörét is.

Szerencsére kaptunk segítséget a helyi gyerekektől, ők vezettek minket a faluban, így mindig tudtuk, hogy az adott házhoz érdemes-e bekopogtunk, vagy sem.

Meglepő módon mindenhol szívesen fogadtak bennünket, beengedtek a házukba, és őszintén válaszoltak a kérdéseinkre. A kapott válaszok alapján megállapítható, hogy az emberek napjainkban kevesebbet járnak templomba, ezzel szemben egyre többen menekülnek problémáik elől az alkohol nyújtotta bódulatba. A lakosok nagy része úgy érzi, hogy néhány család túlságosan meggazdagodott, míg a többség szegény maradt. Beszélgettünk néhány iskolás gyermekkel és személyes meglátásom szerint a fiatalokat családjuk sajnos nem ösztönzi a tanulásra, a feljebb emelkedésre.

Kedden ismét Marosvásárhelyen jártunk, megtekintettük a Sapientia-t, az Erdélyi Magyar Tudományegyetemet. Itt lehetőségünk nyílt helyi pedagógusokkal és diákokkal találkozni, beszélgetni. Elmondtuk, hogy milyen tapasztalatokat szereztünk, és ezek alapján hogyan látjuk a falu helyzetét.

Ezt követően az egyetemről a belvárosba mentünk, ahol szabadprogram keretében megnéztük a híresebb épületeket, többek között a Városházát, a Kultúrpalotát és az ortodox templomot.

Az utolsó előtti napot kirándulással töltöttük. A munkát már elvégeztük - 150 kisgyermekes családot látogattunk végig - így mindenki felszabadultan élvezhette a pihenést. Első úti célunk a Medve-tó volt. Körbesétáltuk a tavat, rengeteg fényképet készítettünk. Aki akarta megmoshatta az arcát az egyik forrásban. Úgy tartja a mondás, hogy aki ezt megteszi, az még vissza fog térni oda valamikor, és meg is szépül. A tónak egyébként gyógyító erőt tulajdonítanak, sokan jönnek ide azért, hogy testi panaszaikat enyhítsék.

Ezután tovább indultunk Parajdra, ahol a sóbányát tekintettük meg. Busszal vitték le csoportunkat a föld alá, majd még egy kis lépcsőzés következett lefelé, ahol hatalmas belső tér fogadott minket. A bányában található templom, játszótér is, a gyógyászati részlegben időző asztmás gyerekek részére unalomműzőnek, illetve egy szép fotókiállítást is megnézhettünk Erdélyről.

Miután visszabuszoztunk a felszínre, még nem hagytuk el Parajdot, hanem sétára indultunk a környéken. Elértünk egy kis patakhoz, amin a többség mezítláb átgázolt; aki pedig nem szeretett volna a hideg vízbe belelépni, az a hidat választotta.

Utolsó előtti megállóhelyünk Farkaslaka volt. Itt megnéztük Tamási Áron szülőházát és a síremlékénél is jártunk. Majd szinte megrohamoztuk az árusokat és megkezdődött az alkudozás a bögrékre, fatálakra, korsókra.

A tekintetek árulkodnak a gyermeksorsokról.

Hazafelé még megálltunk Kolozsváron, ahol a mezőmadarasi tiszteletes úrnak köszönhetően megcsodálhattuk a városháza dísztermét. Néhány percnyi sétára megálltunk a 2004-ben avatott szoborparknál, ahol többek között Csaba királyfinak, Hunyadi Jánosnak és Wesselényi Miklósnak állítottak emléket a mellszobrokkal.

Nem csak szervezett kirándulás volt a programban, mindenki egyénileg is felfedezhette a tájat. Kérdőívezés közben - ahogy egyik házról a másikra jártunk-, ha utunk során láttunk valami érdekeset, akkor oda délután vagy másnap visszamentünk jobban körülnézni, fotózni. Mi is így másztuk meg helyi kis „idegenvezetőnkkel" a falu melletti egyik hegyet. Kissé fárasztó volt, de az elénk táruló látványért megérte.

Személy szerint nagyon jól éreztem magam a kint töltött egy hét alatt. Gyönyörű tájakat láthattam, megismerkedhettem egy másik életformával és olyan emberekkel, akik még bíznak egymásban. Köszönettel tartozunk a falukutató tábor megszervezéséért dr. Kulcsár László professzor úrnak, valamint a falu lelkészének, Szabó Andornak és a feleségének, Izoldának. Ők biztosítottak számunkra szállást, gondoskodtak az étkezésünkről, mindent megtettek azért, hogy jól érezzük magunkat. A pedagógiai kar szeretne nyár elején egy újabb tábort szervezni. Remélem, akkor lehetőségem lesz visszatérni Erdélybe, ebbe a kis magyar faluba, Mezőmadarasra.

Faller Adrienn III. évfolyamos szociálpedagógus hallgató

ÉLŐ MŰ AZ ERZSÉBET-KERTBEN

November 21-én délután adták át az alkotók az egyetem kezdőbetűit megjelenítő műalkotást Sopronban, az Erzsébet-kertben.

Az Élő Mű kivitelezésével a Nyugat-magyarországi Egyetem Szöllőssy Barbarát és Pyka Zsoltot, a Városi Tájkép Csoport tagjait, a Kortárs Művészeti Zsűri által kiírt pályázat nyerteseit bízta meg. Az egyetemnek az OKM kezdeményezésére, a PPP szerződésben foglaltak alapján a beruházások összegének 1 % -át kellett művészeti alkotásokra fordítania.
Most ugyan még csak a vasszerkezet áll a parkban, de ha befutja az elültetett vadszőlő, valóban élő művé válik az alkotás, s összhangban lesz a zöld egyetem eszmeiségével.

Csiha Tünde Noémi